

Pomorze Zachodnie Europejskim Regionem Przedsiębiorczości 2023

Aneks do Raportu z wypełnienia przez Województwo Zachodniopomorskiego warunku podstawowego Celu Polityki 1

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Szczecin, sierpień 2022 r.

Spis treści

Uwagi ogólne	3
1. Wąskie gardła dyfuzji innowacji, w tym cyfryzacji na Pomorzu Zachodnim.....	4
2. Istnienie właściwych regionalnych instytucji lub organu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji.....	14
3. Narzędzia monitorowania i oceny w celu pomiaru skuteczności w osiągnięciu celów strategii	32
4. Skuteczne funkcjonowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania.....	41
6. Działania na rzecz zarządzania transformacją przemysłową.....	49
7. Środki na rzecz współpracy międzynarodowej	52

Uwagi ogólne

Województwo Zachodniopomorskie w poniższym tekście odnosi się do faktu zakwestionowania przez Komisję Europejską spełniania warunkowości CP1. Przedstawiony materiał jest formą uzupełnienia ocenianego dokumentu i odpowiedzi na zadane dodatkowe pytania.

Po wnikliwej analizie uwag, trudno jednak oprzeć się wątpliwościom, czy autorzy uwag dysponowali pełną wersją raportu http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_cp1_wzp.pdf, będącego oficjalnym stanowiskiem Województwa, czy bazowali wyłącznie na streszczeniu http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_wzp_cp1_streszczenie.pdf, które stanowi jedynie wersją pogładową.

Pomorze Zachodnie zachęca również autorów uwag do zapoznania się z regionalnymi dokumentami strategicznymi, dostępnymi cały czas pod tymi samymi działającymi linkami.

RIS 3

http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf

Polityka Gospodarcza

http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/polityka_gospodarcza_wz_2021_0.pdf

Projekt aktualizacji inteligentnych specjalizacji

http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_województwa_zachodniopomorskiego_final_ak.pdf

Trudno jest merytorycznie odnieść się do przekazanej uwagi dotyczącej niskiej jakości tłumaczenia maszynowego. Przesłane do Komisji Europejskiej materiały przygotowane zostały w jednym z oficjalnych języków Unii Europejskiej. Konsekwencje wyboru sposobu tłumaczenia przesłanych dokumentów nie powinny działać na niekorzyść Regionu.

Co więcej, dziwi fakt, iż proces oceny warunkowości CP1, prowadzony przez Komisję Europejską nie jest oparty o transparentne i powtarzalne kryteria. Uwagi, które otrzymały polskie regiony pokazują, iż standardy oceny są różne dla różnych województwa. Opis spełniania warunku, tożsamy dla różnych regionów, w jednym przypadku potrafi być przyjęty, a już w innym musi podlegać wyjaśnieniom.

W odniesieniu do priorytetów w zakresie polityki innowacyjności województwa, zgodnie z zapisami nowej strategii innowacji, Pomorze Zachodnie stawia na edukację w zakresie innowacji, zwiększanie kompetencji cyfrowych oraz rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej, rozwój kapitału ludzkiego na rzecz kształtowania gospodarki przyszłości, budowę systemu wspierania innowacyjności, wsparcie prac B+R ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji, wdrażanie nowoczesnych, w tym ekologicznych rozwiązań w przedsiębiorstwach, podnoszenie potencjału naukowo-badawczego regionu, aktywizację współpracy nauki z biznesem m.in. w zakresie prac B+R, dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki przyszłości, rozwój nowoczesnych instytucji publicznych, intensyfikację wykorzystania różnorodnych metod finansowania innowacji i prac B+R oraz doskonalenie procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Warto podkreślić, że dotychczasowe szerokie i konsekwentne działania województwa w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości oraz związane z nimi plany na przyszłość zostały dostrzeżone i docenione - w 2022 roku Pomorze Zachodnie otrzymało nagrodę Europejski Region Przedsiębiorczości. To nagroda przyznawana przez Europejski Komitet Regionów wraz z Komisją Europejską za innowacyjne i zrównoważone strategie wspierania przedsiębiorców, promowanie cyfrowej i zielonej transformacji, pomoc w przełamywaniu kryzysu pandemii COVID-19.

1. Wąskie gardła dyfuzji innowacji, w tym cyfryzacji na Pomorzu Zachodnim

Dążąc do budowy nowoczesnej gospodarki regionu Samorząd Województwa optymalizuje swoją politykę innowacji i dostosowuje ją do zachodzących zmian i wyzwań globalnych oraz regionalnych priorytetów (zagadnieniu temu poświęcony jest cały rozdział 2 [Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030](#) – str. 21-31). Podstawę działań stanowią zdiagnozowane regionalne potrzeby i bariery oraz wyznaczone cele szczegółowo opisane w [Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030 \(RIS3 WZ\)](#) – strony 33-43 (Rozwój ekosystemu Innowacji Pomorza Zachodniego), 51-57 (Cele strategiczne) oraz [Polityce Gospodarczej Województwa Zachodniopomorskiego](#) – strony 48-50 (Cele Polityki Gospodarczej Pomorza Zachodniego), 51-53 (Wymiar Realizacyjny). Ponadto istotny wpływ na przyjęte założenia mają przeprowadzone analizy, doświadczenie oraz dialog prowadzony z ekspertami i doradcami. Informacje na ten temat przedstawia projekt dokumentu [Inteligentne Specjalizacje Województwa Zachodniopomorskiego](#) – str. 30 - 42 (Innowacyjność przedsiębiorstw oraz potencjał B+R w regionie) oraz str. 47-58 (Karty inteligentnych specjalizacji). Odpowiedzią na ww. czynniki jest aktywność Samorządu skoncentrowana na działaniach wspierających rozwój innowacji oraz na zaangażowaniu w ten proces wszystkich stron tworzących system innowacji na Pomorzu Zachodnim. Poniżej przedstawione zostały przykłady projektów realizowanych w tym zakresie.

Zrealizowane/realizowane działania wspierające dyfuzję innowacji

Projekt grantowy „Odpowiedzialny społecznie Proto_Lab”

Opis	Celem konkursu realizowanego w ramach RPO WZ 2014-2020 było wsparcie projektów naukowych tworzących i testujących technologie oraz rozwiązania, których szybkie wdrożenie ułatwi walkę ze skutkami pandemii COVID-19 i zapobiegnie rozprzestrzenianiu się epidemii.
Efekty	Na konkurs zostało przeznaczonych blisko 5 mln zł. Dofinansowanie otrzymały 23 projekty z 5 zachodniopomorskich uczelni publicznych.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none">• Utrudniony dostęp do finansowania wdrażania wysokokosztowych działań czy technologii.• Wysokie koszty technologii ICT.

Projekty związane z popularyzowaniem nauki – Kontrakty samorządowe

Opis	W ramach RPO WZ - Kontraktów Samorządowych - wsparte zostały projekty tworzące centra edukacyjne oraz promujące naukę i nowatorskie metody nauczania rozwijające innowacyjność oraz kreatywne myślenie.
------	---

Efekty	Realizacja tych inwestycji wpłynęła na poprawę dostępności i stworzenie ciekawej oferty edukacyjnej dla placówek edukacyjnych, promowanie zawodów technicznych, współpracę z firmami oraz wykreowanie miejsc rozwijania zainteresowań osób w każdym wieku.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none"> • Utrudniony dostęp do finansowania wdrażania wysokokosztowych działań czy technologii.

Zachodniopomorska Lista Infrastruktury Badawczej na Rzecz Przedsiębiorstw

Opis	W RPO WZ przeznaczone zostały środki finansowe na przedsięwzięcia polegające na tworzeniu lub rozwijaniu publicznej infrastruktury badawczo-rozwojowej w jednostkach naukowych, w zakresie niezbędnym do uruchomienia lub rozszerzenia działalności B+R w obszarach zidentyfikowanych jako inteligentne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego.
Efekty	W ramach uruchomionych 4 naborów 14 przedsięwzięć uzyskało pozytywną opinię. Do tej pory zrealizowanych zostało 7 a 4 kolejne projekty zostały wybrane do dofinansowania. Łączna kwota dofinansowania wynosi 52,6 mln zł. Ze wsparcia korzysta 5 szkół wyższych z Pomorza Zachodniego.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości korzystania ze wsparcia wyspecjalizowanych podmiotów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020

Oś Priorytetowa I: GOSPODARKA, INNOWACJE, NOWOCZESNE TECHNOLOGIE

Opis	W RPO WZ wyznaczonych zostało 19 działań w ramach Osi Priorytetowej 1 ukierunkowanych na realizację projektów mających na celu podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu, dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji w szczególności poprzez zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw.
Efekty	Łączna kwota przeznaczona na całą Oś Priorytetową 1: 342 mln EUR. Do tej pory na działania związane bezpośrednio z innowacjami oraz badaniami i rozwojem dofinansowanie uzyskało 157 projektów.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości korzystania ze wsparcia wyspecjalizowanych podmiotów. • Wysokie koszty technologii ICT.

Inicjatywa Jeremie 2

<i>Opis</i>	Samorząd Województwa realizuje inicjatywę Jeremie 2 skierowaną do sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Program ma stymulować zakładanie i rozwijanie działalności gospodarczej oraz wdrażanie przez MŚP projektów inwestycyjnych prowadzących do zwiększenia innowacji w przedsiębiorstwach z sektora MŚP.
<i>Efekty</i>	Środki przeznaczone na inicjatywę: ponad 468 mln zł.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości korzystania ze wsparcia wyspecjalizowanych podmiotów. • Wysokie koszty technologii ICT.

Warsztaty Design Thinking

<i>Opis</i>	Warsztaty skierowane do środowiska przedsiębiorców oraz naukowców. Celem zadania było poszukiwanie bardziej efektywnych metod współpracy pomiędzy biznesem a nauką, w tym możliwości większego zaangażowania Samorządu w ten proces. Organizatorem było Centrum Inicjatyw Gospodarczych UMWZ.
<i>Efekty</i>	W okresie od września do listopada 2021 roku przeprowadzono 5 spotkań dla 16 osób.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające umiejętności pozyskiwania specjalistycznej wiedzy i informacji.

Projekt „Dobre Wsparcie – system lokalnych usług społecznych”

<i>Opis</i>	W latach 2018-2020 zrealizowany został projekt (i kontynuowany w latach 2021-2023 jako Region Dobrego Wsparcia), który zakłada zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności usług opiekuńczych na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz wsparcie osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym (dla blisko 500 osób).
<i>Efekty</i>	Projekt uzyskał dofinansowanie z RPO WZ w wysokości 8,5 mln zł. Otrzymał nagrodę REGIOSTARS 2019 przyznaną dla najbardziej innowacyjnych projektów regionalnych proponujących nowe podejścia do rozwoju regionalnego.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczone możliwości korzystania ze wsparcia wyspecjalizowanych podmiotów.

Regionalny Projekt Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020

Oś Priorytetowa VI. Działanie 6.1

<i>Opis</i>	W RPO WZ wyznaczone zostało działanie 6.1 przeznaczone na wsparcie usług rozwojowych skierowanych do przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw w oparciu o system popytowy. Celem projektu jest wzrost poziomu konkurencyjności i kondycji zachodniopomorskich przedsiębiorstw poprzez zapewnienie przedsiębiorcy dostęp do szkoleń, doradztwa, studiów podyplomowych. Działanie kierowane jest do sektora MŚP
<i>Efekty</i>	Ogólna pula środków przeznaczona na dofinansowanie projektów: ponad 58 mln zł.
<i>Barriere dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utrudniony dostęp do finansowania wdrażania wysokokosztowych działań czy technologii.

Warsztaty dla nauczycieli – Akademickie Piątki (2022-2023)

<i>Opis</i>	Cykl wydarzeń on-line stanowiących wsparcie dla naukowców i nauczycieli akademickich w aspekcie kształtowania postaw biznesowych i innowacyjnych oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania. Uczestnicy mają możliwość wyboru tematów warsztatów i webinarium m.in. o tematyce związanej z nowoczesnymi metodami edukacji. Do połowy 2023 roku przeszkolonych zostanie do 320 osób, dotychczas ze wsparcia skorzystało blisko 180 osób.
<i>Efekty</i>	Wdrażanie dobrych praktyk edukacyjnych, kształtowanie postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych.
<i>Barriere dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające umiejętności pozyskiwania specjalistycznej wiedzy i informacji.

Branżowe symulacje biznesowe – innowacyjne gry online (2022 – 2023)

<i>Opis</i>	Działanie polega na wdrożeniu w 30 szkołach ponadpodstawowych w regionie innowacyjnej gry online do nauki przedsiębiorczości. Do połowy 2023 roku nawet 100 nauczycieli zdobędzie tytuł trenera Branżowych Symulacji Biznesowych, a nawet 3 500 uczniów będzie prowadzić wirtualną firmę na zasadach grywalizacji. Dotychczas symulacje trafiły do 6 szkół i ponad 600 uczniów w regionie.
<i>Efekty</i>	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, wzmacnianie kompetencji cyfrowych, nauka nowoczesnej przedsiębiorczości.
<i>Barriere dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające umiejętności pozyskiwania specjalistycznej wiedzy i informacji.

Hackathony #zaprojektujprzyszłość (2022)

<i>Opis</i>	Dwa dwudniowe wydarzenia, podczas których kilkusobowe zespoły pracują nad innowacyjnymi rozwiązaniami w ramach postawionych wyzwań o znaczeniu regionalnym. Uczestnicy reprezentują różne środowiska i łącząc swoje doświadczenie, wspólnie tworzą rozwiązania oraz testują je. Najbardziej rokujące i innowacyjne rozwiązania zostają nagrodzone. W czerwcu 2022 odbył się Hackathon w Szczecinie, kolejny odbędzie się w Koszalinie jesienią 2022 roku.
<i>Efekty</i>	Zwiększanie kultury innowacyjności, możliwość konfrontowania pomysłów, nawiązywanie nowych kontaktów, tworzenie MVP aplikacji biznesowej.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nastawienie przedsiębiorstw wobec działań rozwojowych.

Warsztaty przedsiębiorczości StartupShaker (2022 -2023)

<i>Opis</i>	To cykl 12 dwudniowych warsztatów dla grup młodzieży szkół ponadpodstawowych prowadzonych w formule hackatonów. Każdorazowo grupa 40 uczniów mierzy się z realnym wyzwaniem biznesowym i opracowuje pomysły na własne innowacyjne firmy – startupy. Młodzież poznaje metodologie biznesowe, narzędzia startup-owe (m.in. prototypowanie) ćwicząc jednocześnie umiejętności autoprezentacji. Dotychczas w 2022 odbyły się 4 warsztaty, w których wzięło udział ponad 100 osób.
<i>Efekty</i>	Zwiększanie kultury innowacyjności, ćwiczenie nowoczesnej przedsiębiorczości.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nastawienie przedsiębiorstw wobec działań rozwojowych.

Zrealizowane/realizowane zadania związane z cyfryzacją

Budowa Regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego

<i>Opis</i>	Projekt powstał w celu uruchomienia e-usług umożliwiających obsługę obywateli i przedsiębiorców w zakresie spraw dotyczących procedur administracyjnych związanych z gospodarką przestrzenną Pomorza Zachodniego. W projekcie uczestniczy 18 powiatów, 3 miasta oraz Województwo Zachodniopomorskie. Pozyskane dane i uruchomiona infrastruktura są podstawą do wdrożenia systemu informatycznego obsługującego Regionalną Infrastrukturę Informacji Przestrzennej, który obecnie budowany jest na podstawie umowy realizowanej przez Województwo.
<i>Efekty</i>	Projekt został dofinansowany z RPO WZ, budżetu Województwa oraz budżetu Państwa. Łączna wartość projektu: blisko 56 mln zł.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> Brak dostępności do infrastruktury poza większymi ośrodkami miejskimi.

Dostosowanie pracy UMWZ do warunków COVID-19

Opis	Projekt stanowi odpowiedź na nadzwyczajne warunki prowadzenia działalności urzędu w warunkach pandemii wywołanej wirusem COVID-19 oraz potrzebą znaczącego ulepszenia usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną. Zakres obejmuje przegląd procesów i sposobów załatwiania spraw w Urzędzie, usprawnienie procesów w kierunku świadczenia usług drogą elektroniczną, opracowanie i opublikowanie elektronicznych formularzy w celu dwustronnej komunikacji i transakcji.
Efekty	Projekt został dofinansowany z RPO WZ w wysokości ponad 6 mln zł. Najważniejszym efektem jest dostosowanie urzędu do warunków pracy w warunkach pandemii, zaś mieszkańcom regionu i przedsiębiorcom da możliwość elektronicznego załatwiania spraw w warunkach ograniczonego dostępu do administracji.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none">• Brak dostępności do infrastruktury poza większymi ośrodkami miejskimi.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego / Oś priorytetowa VIII działanie 8.10 - Wsparcie w zakresie rozwijania kompetencji cyfrowych i komunikacyjnych

Opis	W ramach RPO WZ wyznaczone zostało działanie mające na celu wsparcie osób dorosłych, w szczególności osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych w zakresie doskonalenia umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych i porozumiewania się w językach obcych. W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów EuropeanComputerDrivingLicence (ECDL).
Efekty	Łączna kwota dofinansowania przeznaczona na realizację 4 rund projektów do tej pory wyniosła ponad 51 mln zł.
Bariery dyfuzji	<ul style="list-style-type: none">• Brak wystarczających kompetencji kadr.

Zachodniopomorskie e-Zdrowie

Opis	Projekt powstał w celu utworzenia regionalnego systemu usług elektronicznych w zakresie ochrony zdrowia świadczonych przez podmioty lecznicze na rzecz pacjentów oraz personelu medycznego. Projekt realizowany jest przez Województwo Zachodniopomorskie oraz 13 regionalnych Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej.
------	--

Efekty

Projekt został dofinansowany z RPO WZ, budżetu Województwa oraz budżetu Państwa. Łączna wartość projektu: ponad 45 mln zł. Przewidywany efekt dotyczy wdrożenia e-usług oraz gromadzenia i udostępniania elektronicznej dokumentacji medycznej (EDM) na poziomie regionalnym przez różne podmioty lecznicze.

Bariery dyfuzji

- Brak dostępności do infrastruktury poza większymi ośrodkami miejskimi.

e-Administracja i e-Turystyka w województwie zachodniopomorskim

Opis

Główny cele projektu dotyczy rozwoju województwa zmierzającego do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców. Projekt skierowany był na rozwój portali informacyjnych, usług elektronicznych, treści cyfrowych oraz systemu map cyfrowych na poziomie regionalnym – wspólnych dla JST województwa.

Efekty

Projekt został zrealizowany ze środków RPO WZ oraz budżetu Województwa. Łączna wartość projektu: 23 mln zł. Najważniejszym rezultatem jest uruchomienie dedykowanych regionalnych portali niezbędnych do świadczenia usług elektronicznych przez administrację publiczną województwa.

Bariery dyfuzji

- Brak dostępności do infrastruktury poza większymi ośrodkami miejskimi.

e-Senior

Opis

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa realizowany jest projekt, którego celem jest zwiększenie poziomu umiejętności/kompetencji cyfrowych u minimum 2 043 uczestników projektu powyżej 65 roku życia.

Efekty

Wartość projektu wynosi ok 4,4 mln zł. Rezultatem projektu będzie zmniejszenia poziomu wykluczenia cyfrowego wśród jego uczestników.

Bariery dyfuzji

- Brak wystarczających kompetencji kadr.

Zaprogramuj przyszłość#64

Opis

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa realizowany jest projekt, którego celem jest podniesienie kompetencji cyfrowych nauczycieli i edukatorów, w szczególności wyposażenie ich w kompetencje programistyczne oraz wiedzę i umiejętności dotyczące metodyki nauczania programowania najmłodszych uczniów.

<i>Efekty</i>	Wartość projektu wynosi ponad 1,3 mln zł. W projekcie udział weźmie 161 nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej z 22 szkół do prowadzenia lekcji z programowania. Szkoły otrzymają zestawy do prowadzenia zajęć z nowych technologii, m.in. roboty, maty edukacyjne oraz tablety. Edukatorzy (48 osób), czyli pracownicy publicznych ośrodków doskonalenia nauczycieli, bibliotek oraz centrum kultury, zostaną przygotowani do pełnienia roli lokalnych liderów aktywizacji cyfrowej.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wystarczających kompetencji kadr.

Działania przygotowywane / planowane w zakresie upowszechniania innowacji oraz cyfryzacji.

Innowacyjne Pomorze Zachodnie - kampania informacyjno-promocyjna (2023)

<i>Opis</i>	Kampania informacyjno-promocyjna o szerokim, regionalnym zasięgu pokazująca potencjał naukowy i gospodarczy Pomorza Zachodniego, szczególnie w obszarach inteligentnych specjalizacji.
<i>Efekty</i>	Podniesienie wśród mieszkańców regionu świadomości nt. innowacyjności i kreatywności, zwiększenie poziomu kultury innowacyjności, budowanie tożsamości regionalnej, kształtowanie postaw społecznych, prezentacja osiągnięć regionalnych.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nastawienie przedsiębiorstw wobec działań rozwojowych. • Brak świadomości kadr zarządzających co do korzyści związanych z cyfryzacją.

Broker Innowacji (2022 – 2023)

<i>Opis</i>	System wsparcia procesu komercjalizacji transferu nauki i technologii w regionie. Polegać będzie na: wyłonieniu brokerów innowacji-specjalistów, którzy będą wspierać przedsiębiorstwa w ich rozwoju, zdiagnozowaniu potencjału 240 firm z wykorzystaniem cyfrowego narzędzia badawczego oraz przeprowadzeniu audytów innowacyjności dla obiecujących firm, zwłaszcza w obszarze inteligentnych specjalizacji. Zdiagnozowanie potencjału firm daje możliwość udzielenia im wsparcia dostosowanego do ich potrzeb oraz prowadzenia systemowej współpracy B+R.
<i>Efekty</i>	Zwiększenie liczby przedsiębiorców współpracujących z jednostkami B+R, intensyfikacja systematycznych kontaktów biznesu ze światem nauki, zwiększenie poziomu zewnętrznego finansowania innowacyjności przedsiębiorców.
<i>Bariery dyfuzji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nastawienie przedsiębiorstw wobec działań rozwojowych. • Brak świadomości kadr zarządzających co do korzyści związanych z cyfryzacją.

Studia podyplomowe z brokeringu (2022 – 2023)

Opis

Przeprowadzone zostaną dwie edycje studiów podyplomowych, które skierowane będą do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, instytucji otoczenia biznesu, uczelni. Celem studiów jest dostarczenie łącznie 40 uczestnikom wiedzy niezbędnej w procesie komercjalizacji nauki i technologii, takiej jak: szacowanie wartości ekonomicznej technologii, zarządzanie innowacjami, itp. Absolwenci będą zarówno źródłem informacji, jak i propagatorami idei współpracy badawczo-rozwojowej w regionie.

Efekty

Podnoszenie poziomu wiedzy, wzmacnianie potencjału konkurencyjnego, wzmacnianie współpracy pomiędzy nauką, przemysłem i biznesem.

Bariery dyfuzji

- Niski potencjał kadrowy firm sprzyjający kreowaniu potrzeb w zakresie innowacji.
- Brak wystarczających kompetencji kadr.
- Brak świadomości kadr zarządzających co do korzyści związanych z cyfryzacją.

System szkoleniowy dla przedsiębiorców (2022 – 2023)

Opis

Cykl szkoleń wspierających zapewnienie wiedzy z zakresu źródeł finansowania innowacyjnych przedsięwzięć, rozwijania kreatywności, sposobów generowania pomysłów, budowania strategii rozwoju, podnoszenia poziomu innowacyjności. Szkolenia obejmą tematy związane z aspektami prawnymi, podatkowymi i logistycznymi, tworzeniem modeli biznesowych.

Efekty

Podnoszenie poziomu wiedzy, wzmacnianie współpracy pomiędzy nauką, przemysłem i biznesem.

Bariery dyfuzji

- Niski potencjał kadrowy firm sprzyjający kreowaniu potrzeb w zakresie innowacji.

RoboCamp – warsztaty z programowania (2022 – 2023)

Opis

RoboCamps to cykl 20 kursów online dla młodzieży (w wieku 14-19 lat) mających na celu rozwój kompetencji cyfrowych oraz umiejętności informatyczno-matematycznych. Docelowo to szansa na zwiększenie szans młodzieży na rynku pracy, poprzez naukę umiejętności, w tym w obszarze inteligentnych specjalizacji (technologia i usługi przyszłości). Do jesieni 2023 roku w 20 kursach dotyczących m.in. programowania, aplikacji mobilnych, big data, możliwość wzięcia udziału ma 300 osób.

Efekty

Zwiększanie szansy na sukces na rynku pracy, wzmocnienie postaw przedsiębiorczych, uzupełnienie oferty edukacyjnej w zakresie nowych technologii, rozwój kompetencji cyfrowych.

*Bariery
dyfuzji*

- Brak wystarczających kompetencji kadr.

2. Istnienie właściwych regionalnych instytucji lub organu odpowiedzialnego za zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji

2.1. ZARZĄDZANIE I KOORDYNACJA ZACHODNIOPOMORSKIEGO SYSTEMU INNOWACJI

Kluczowe dla realizacji RIS3 WZ jest przeniesienie jej założeń na grunt operacyjny wraz z możliwością ich finansowania. Jej cele, które mają charakter przekrojowy i interdyscyplinarny, wiążą się z koniecznością współpracy w obszarze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego (UMWZ) oraz poza nim, z jednostkami zewnętrznymi.

Zastosowany w dokumencie model poczwórnej helisy wskazuje podmioty uczestniczące w procesie opracowywania i wdrażania strategii, przy koordynacyjnej roli Samorządu Województwa. To Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego, wspierany przez komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego, odpowiedzialne za rozwój gospodarki i innowacyjności, pełni funkcję nadzorczą operacjonalizacji dokumentu oraz monitoringu jej wdrażania.

Procesy związane z zarządzaniem i koordynacją zachodniopomorskiego systemu innowacji obrazuje poniższy schemat. Przedstawia on podstawę wyznaczonych kierunków działań zmierzających do budowy nowoczesnej gospodarki regionu zawartych w dokumentach: [Polityka Gospodarcza, RIS3 WZ 2030](#), [projekt Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego](#). Ponadto prezentuje obszar podejmowanych działań i podmioty najbardziej zaangażowane w realizację polityki innowacyjnej regionu. Efektem podejmowanych inicjatyw jest 117 podmiotów biorących aktywny udział w aktualizacji przyjętych dokumentów oraz szereg osób uczestniczących w różnych wydarzeniach, takich jak: spotkania robocze, projekty, misje gospodarcze, warsztaty, seminaria czy szkolenia. Szczegółową charakterystykę zadań przedstawiono w opisie Kryterium nr 4.

Schemat 1. Zarządzanie i koordynacja zachodniopomorskiego systemu innowacji.

Marszałek Województwa i Samorząd Województwa w ramach wyznaczania kierunków rozwojowych regionu i podejmowanych działań mają do dyspozycji wsparcie funkcjonujących

w regionie ciał opiniodawczo – doradczych o szerokiej reprezentacji. Zarówno Marszałek, jak i inni członkowie Zarządu wchodzi w ich skład, a także przewodniczą części z nich. W większości przypadków ciała te są koordynowane i obsługiwane przez jednostki Urzędu Marszałkowskiego, dając możliwość stałej i ustrukturyzowanej formy współpracy.

2.2. ROLA SAMORZĄDU W ZACHODNIOPOMORSKIM SYSTEMIE INNOWACJI

Informacje na temat roli Samorządu, poszczególnych jednostek odpowiedzialnych za politykę regionu, w tym w odniesieniu do działań związanych z innowacjami zawarte są w dokumentach: [Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, Polityce Gospodarczej](#) – str. 4 – 6, [Regionalnej Strategii Innowacji 203 RIS3](#) – str. 14 -16 oraz 61-63, [Strona Biuletynu Informacji Publicznej - Zadania Zarządu Województwa](#).

W praktyce Zarząd podejmuje uchwały w sprawach dotyczących wdrażania, monitoringu, ewaluacji i aktualizacji RIS3 WZ oraz dokumentów z nią powiązanych. Określa system instytucjonalny wdrażania strategii i jego ewentualne modyfikacje, związane z zaangażowaniem dodatkowych jednostek. Zarząd tworzy jednocześnie warunki sprzyjające osiągnięciu założeń oraz efektywności procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Do realizacji zadań związanych z wdrażaniem i aktualizacją strategii, Zarząd posiada możliwość powołania zespołów eksperckich, tworzonych na bazie poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, w skład których mogą wchodzić również zaproszeni eksperci zewnątrz. Powierzone zespołom zadania mogą zostać wykonane samodzielnie, przez komórki Urzędu, albo przekazane w całości lub w części podmiotom zewnętrznym.

Rolę koordynatora prac w obszarze wdrażania i aktualizacji RIS3 WZ, realizowanych w ramach struktur UMWZ oraz przez jednostki zewnętrzne, pełni Centrum Inicjatyw Gospodarczych (CIG). Powołane do życia w 2019 roku, jest najmłodszym stażem wydziałem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. Powstało na fundamencie dawnego Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów i wzmocnione zostało przez Biuro ds. Innowacyjności i Inteligentnych Specjalizacji.

Za merytoryczny przebieg wszystkich prac związanych z RIS3 WZ odpowiada jednostka funkcjonująca w strukturze Biura ds. Innowacyjności i Inteligentnych Specjalizacji Centrum Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego (Pełniąca zadania przypisane do Jednostki Monitorującej RIS3), wspierana przez Biuro ds. Rozwoju Regionalnego Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

2.3. OPIS JEDNOSTEK WCHODZĄCYCH W SKŁAD SYSTEMU ZARZĄDZANIA RIS3 WZ

System związany z koordynacją i zarządzaniem regionalną strategią innowacji funkcjonuje w oparciu o ustalony plan działania i obejmuje stały dialog z reprezentantami zachodniopomorskiego systemu innowacji. Przyjmuje on różne formy działania, podejmuje szerokie spektrum tematów oraz angażuje wiele podmiotów reprezentujących różnorodne środowiska społeczno-gospodarcze tworzące zachodniopomorski system innowacji. Takie podejście gwarantuje efektywność i skuteczność wdrażania przyjętych celów i założeń.

Zachodniopomorski Zespół ds. Innowacyjności - grupa robocza skupiająca przedstawicieli zachodniopomorskich uczelni, instytucji otoczenia biznesu, w tym klastrów oraz przedsiębiorców. Zespół aktywnie angażuje się w działania związane z budową nowoczesnej gospodarki regionu.

- Aktualizację najważniejszych dokumentów ukierunkowanych na rozwój innowacji.

W zakresie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030 w pracach Zespołu uczestniczyło 10 stałych ekspertów z takich instytucji jak: Urząd Statystyczny w Szczecinie, Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny Zielona Chemia (Krajowy Klaster Kluczowy), Klaster Metalowy Metalika, Uniwersytet Szczeciński, Stowarzyszenie Klaster ICT Pomorze Zachodnie, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Politechnika Koszalińska, Akademia Sztuki w Szczecinie, Zachodniopomorski Klaster Morski, Akademia Morska w Szczecinie, Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, Centrum Transferu Technologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dodatkowo projekt przedstawiony został ponad 260 partnerom społeczno-gospodarczym, skonsultowany z 11 różnymi podmiotami reprezentującymi przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, naukę oraz jednostki samorządu terytorialnego. Zaangażowanie i udział w pracach ekspertów pozwoliły stworzyć szerszy obraz potrzeb, wyzwań oraz umożliwiły wypracowanie spójnej wizji rozwoju Pomorza Zachodniego.

W procesie aktualizacji Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego w ramach Zespołu powołano 6 grup roboczych liczących 50 ekspertów, reprezentujących 40 różnych podmiotów. W spotkaniu konsultacyjnym udział wzięło 75 osób powiązanych z innowacjami. W wyniku prowadzonych prac zdiagnozowano oraz zweryfikowano podejście – dotychczasowo funkcjonujących 5 regionalnych i 8 inteligentnych specjalizacji zastąpiono 6 nowymi inteligentnymi specjalizacjami. Trwający wiele miesięcy proces nie tylko pozwolił zidentyfikować inteligentne specjalizacje regionu, ale również potwierdził ich znaczącą rolę w procesie kreowania i wdrażania nowatorskich rozwiązań, które wspierają transformację gospodarczą województwa, podnoszą jego konkurencyjność oraz umacniają pozycję firm skupionych wokół IS w globalnych łańcuchach wartości. Ponadto prace pozwoliły uzyskać informacje na temat szeregu przykładów realizowanych w województwie badań i wdrażanych technologii, które niejednokrotnie wyróżniają się w skali kraju, a nawet Europy stanowiąc inspirację dla dalszych pomysłów na innowacje.

Zasady i tryb partycypacji społecznej zostały uregulowane w uchwale Sejmiku Województwa <https://www.bip.wzp.pl/artukul/uchwala-nr-ix17415-sejmiku-wojewodztwa-zachodniopomorskiego>.

- Projektowanie działań wspierających dyfuzję innowacji.

Zespół wspiera Samorząd w zakresie podejmowania oraz planowania inicjatyw mających przyspieszyć wdrażanie idei Gospodarki 4.0 w województwie zachodniopomorskim. Pełniąc funkcję źródła opiniotwórczego poszczególni członkowie Zespołu na bieżąco zapraszani są do konsultacji pomysłów i działań skierowanych do przedsiębiorców, naukowców, instytucji otoczenia biznesu oraz młodych ludzi w zakresie popularyzowania, inicjowania oraz wdrażania innowacji. W oparciu o ekspercką wiedzę i znajomość zmian nieustannie zachodzących na lokalnym rynku jego członkowie przedstawiają sugestie dotyczące właściwych kierunków i zakresu podejmowanych działań i ich projektowania. Przykładem są np. warsztaty z programowania - RoboCamp wzmacniające postawy przedsiębiorcze i rozwijające kompetencje cyfrowe, warsztaty dla nauczycieli – Akademickie Piątki wdrażające dobre praktyki nowoczesnej edukacji, studia podyplomowe z brokeringu mające wzmacniać potencjał konkurencyjny i współpracę pomiędzy nauką, przemysłem i biznesem.

Aktywne uczestnictwo Zespołu reprezentowanego przez różne grupy powoduje, iż wzrasta przepływ wiedzy i współpraca pomiędzy uczestnikami życia społeczno-gospodarczego oraz zwiększa się świadomość prowadzonych w województwie działań w tym zakresie. Taka kooperacja stanowi także podstawę do zaprojektowania skuteczniejszych i bardziej dopasowanych narzędzi wsparcia. W konsekwencji ma to przełożenie na wykorzystanie potencjału czy wdrażania nowatorskich rozwiązań.

Jednostka monitorująca – działająca w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego pozyskuje oraz przetwarza dane gospodarcze, przeprowadza badania ewaluacyjne i raporty okresowe w celu monitoringu gospodarki Pomorza Zachodniego oraz regionalnych inteligentnych specjalizacji i efektów RIS3 WZ. Ważnym aspektem jej prac jest kontakt i współpraca z zewnętrznymi instytucjami dostarczającymi wskaźniki i dane statystyczne oraz systematyczne śledzenie rankingów, rejestrów, patentów, mediów i innych dostępnych danych w kontekście innowacyjności.

Jednostka jest w trakcie realizacji działania pn. Obserwatorium Regionalne. Obejmuje ono zlecenie badań i analiz, wykorzystanych następnie do oceny i monitorowania sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie oraz określania priorytetów rozwoju regionalnego. Pozyskane dane są kluczowe dla odkrywania nowych innowacyjnych podsektorów regionalnej gospodarki, oceny ich potencjału oraz wspierania rozwoju. W zakresie działań Obserwatorium znajduje się również opracowanie regionalnego planu rekomendowanych, interdyscyplinarnych badań w dziedzinach uznanych za inteligentne specjalizacje regionu. Planowane jest stworzenie również bazy informacyjnej na temat obecnej i przyszłej infrastruktury naukowo-badawczej, zinwentaryzowanej pod kątem jej wykorzystania do prowadzenia badań na rzecz rozwoju inteligentnych specjalizacji. Szeroki zakres analiz pozwoli na określenie pożądanych kierunków prowadzenia prac naukowo-badawczych na Pomorzu Zachodnim, a jednocześnie wskaże które rozwiązania, czy też technologie mogą znaleźć zastosowanie w gospodarce regionu. Ponadto dokonana zostanie weryfikacja i ocena istniejących inteligentnych specjalizacji, jak również prowadzony będzie proces poszukiwania nowych specjalizacji, co pozwoli na określenie stanu i potrzeb regionu w zakresie innowacyjności.

Realizacja spotkań i warsztatów organizowana jest pod marką **Forum Innowacji Pomorza Zachodniego** będącego platformą współpracy przedsiębiorców, samorządów oraz szeroko rozumianych instytucji otoczenia biznesu, w tym klastrów na rzecz realizacji założeń RIS3 WZ. Forum jest przestrzenią dla poszukiwania pomysłów i rozwiązań, które na poziomie praktyki będą sprzyjały codziennym kontaktom biznesu ze światem nauki oraz promowały wśród przedsiębiorców innowacyjność i chęć korzystania z zasobów intelektualnych regionu.

- Konferencja SmartUp! – regionalne wydarzenie, podczas którego prezentowane i dyskutowane są kwestie związane z najnowszymi rozwiązaniami w dziedzinie innowacji, szeroko rozumianej przedsiębiorczości, kreatywnością, procesem przedsiębiorczego odkrywania inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego, środowiskiem startupowym, współpracą nauki z biznesem, ekologią, transferem technologii, rozwojem kadr, czy globalnymi mega trendami.
- Warsztaty dotyczące zwiększenia efektywności współpracy nauki i biznesu dla grupy przedsiębiorców i przedstawicieli uczelni, które stanowiły próbę znalezienia bardziej efektywnych metod współpracy pomiędzy biznesem a nauką, w tym możliwości zaangażowania Urzędu Marszałkowskiego w ten proces. Uczestnicy wywodzili się ze środowiska naukowego (tj. uczelni Pomorza Zachodniego, w tym centrów transferu technologii) oraz

z środowiska biznesowego (przedstawiciele firm, izb gospodarczych, klastrów z obszaru Pomorza Zachodniego, itp.).

- Cykl spotkań na zachodniopomorskich uczelniach, którego celem jest poznanie możliwości jakie niesie za sobą współpraca biznesu z nauką - przykłady udanej współpracy, wskazanie możliwości aktywnego udziału przedsiębiorców w procesie wyznaczania kierunków działań gospodarki Pomorza Zachodniego, utworzenie platformy współpracy w zakresie wymiany doświadczeń, pomysłów oraz sugestii w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego.

Zarząd Województwa również aktywnie współpracuje z Urzędem Statystycznym w Szczecinie (na postawie porozumienia o współpracy), szczególnie przy tworzeniu i aktualizacji bazy wiedzy o sytuacji społeczno-gospodarczej regionu, służącej m.in. konstruowaniu diagnoz sytuacji społeczno-gospodarczej, monitorowaniu i ewaluacji polityki spójności, prowadzeniu polityk regionalnych, czy obserwacji zjawisko ważnych dla województwa.

Wojewódzka Rada Rynku Pracy (koordynacja: Wojewódzki Urząd Pracy) to organ opiniotwórczo-doradczy w sprawach polityki rynku pracy, a do jej zakresu działania należą zagadnienia związane z: kształtowaniem i rozwojem regionalnego rynku pracy, wzrostem zatrudnienia, wydawaniem opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia województwie, także cudzoziemców. Rada wyznacza kierunki działań podejmowane przez instytucje rynku pracy w regionie.

Komitet Monitorujący RPO WZ 2014-2020 (koordynacja: Wydział Zarządzania Strategicznego) to ciało powołane na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE), któremu przewodniczy Marszałek Województwa. Do zadań komitetu należy systematyczny przegląd wdrażania programu regionalnego, postępów na drodze osiągnięcia jego celów pośrednich i końcowych, konsultowanie i akceptowanie zmian proponowanych przez Instytucję Zarządzającą, przedstawianie uwag dotyczących wdrażania i ewaluacji programu. W ramach komitetu funkcjonuje także stała grupa robocza ds. gospodarki, innowacji i sfery B+R, która wypracowuje i formułuje wspólne wnioski oraz zalecenia w ramach swojego obszaru tematycznego dotyczące m.in. projektów badawczo-rozwojowych w ramach realizowanego programu.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (koordynacja: Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego) - regionalna instytucja dialogu społecznego. Marszałek Województwa pełni rolę przedstawiciela strony samorządowej, zasiada również w prezydium. Rada podejmuje ważne regionalne zagadnienia o charakterze gospodarczym i społecznym, a swoje rekomendacje przedstawia instytucjom rządowym. W ramach rady funkcjonują zespoły problemowe, m.in. zespół ds. polityki regionalnej, przedsiębiorczości i innowacji, zespół rynku i prawa pracy, zespół ds. infrastruktury.

Zachodniopomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (koordynacja: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej) - regionalne ciało konsultacyjno-doradcze koordynujące działania Województwa w zakresie ekonomii społecznej. Do jego zadań należy wspieranie i promowanie ekonomii społecznej w realizacji zapisów strategii rozwoju województwa w zakresie obszarów związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej.

Młodzieżowy Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego (koordynacja: Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego) - ciało doradcze składające się z przedstawicieli młodzieży z całego regionu, zwracające władzom województwa uwagę na zagadnienia istotne dla młodzieży,

w tym m.in. tematy związane z rozwijaniem przedsiębiorczości, ofertą edukacyjną, ważnymi obszarami rozwoju regionalnego.

2.4. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Zarządzanie strategią inteligentnej specjalizacji prowadzone jest kilku etapowo i wielopłaszczyznowo. Dla zachowania odpowiedniego i skutecznego przebiegu prac wszystkim zadaniom nadaje się ramy czasowe, które dzielone są na odpowiednie etapy. W poszczególnych fazach udział biorą przedstawiciele różnych środowisk reprezentujących naukę, biznes, instytucje otoczenia biznesu oraz administrację. Komunikacja odbywa się m.in. poprzez organizację spotkań, warsztatów czy konsultacji. Proces ten prowadzony jest w sposób uporządkowany, według przyjętego systemu i ma charakter niesformalizowany. Rdzeń prowadzonych działań stanowią prace nad dokumentami, ale również realizowane są inicjatywy na rzecz pogłębiania i wzmacniania współpracy pomiędzy podmiotami oraz rozwoju innowacji.

Zakres i sposoby funkcjonowania przedstawia poniższy opis.

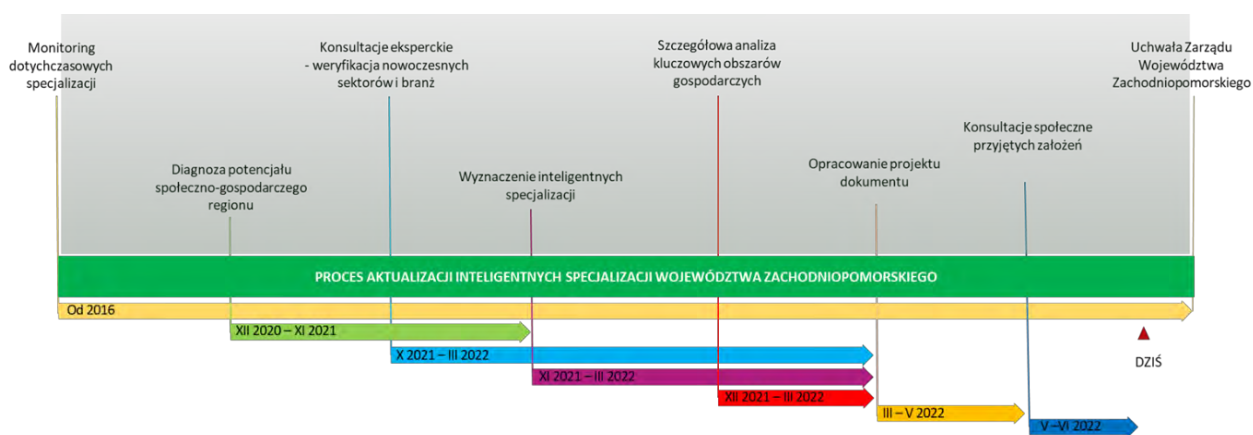
1. Badanie procesów gospodarczych zachodzących na Pomorzu Zachodnim, monitorowanie i identyfikacja inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego oraz związanego z nimi procesu przedsiębiorczego odkrywania odbywa się przy wykorzystaniu różnorodnych metod i narzędzi.

- Analiza światowych trendów gospodarczych.
Tworzenie zachodniopomorskiej przyszłości społeczno-gospodarczej wymaga nie tylko przeprowadzenia diagnozy regionalnych potrzeb innowacyjnych, ale także umiejętności przewidywania i szybkiego reagowania na światowe przeobrażenia. Dlatego Województwo zachodniopomorskie założenia swoich dokumentów, takich jak: Polityka Gospodarcza, Regionalna Strategia Innowacji, Inteligentne Specjalizacje (projekt) oparło się na postępie, ekologii i edukacji szeroko opisanych w Strategii Europa 2020, Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 ONZ, Europejskim Zielonym Ładzie, Europejskiej Agendzie Cyfrowej i Programie Cyfrowa Europa. Przegląd globalnych zmian prowadzony jest przez jednostkę monitorującą na bieżąco.
- Analiza położenia Pomorza Zachodniego na tle innych województw.
Do tego celu wykorzystywany jest ranking Regional Innovation Scoreboard oraz Ranking Indeks Millennium – Potencjał Innowacyjności Regionów. Ponadto zbiory danych z tego obszaru uzupełniane są o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Działania realizowane są corocznie.
- Analizy prowadzone w ramach Obserwatorium Regionalnego.
Działanie, które polega na zleceniu wykonywania badań, ekspertyz i opracowań, służących monitorowaniu i analizie rozwoju inteligentnych specjalizacji, poszukiwaniu nowych obszarów rozwojowych zachodniopomorskiej gospodarki oraz określaniu priorytetów. Obecnie w ramach OR prowadzone są prace nad opracowaniem dwóch materiałów: „Analiza kluczowych kompetencji w obszarze badań i nauki uczelni Pomorza Zachodniego pod kątem wpisywania się w inteligentne specjalizacje regionu” oraz „Analiza i określenie pokrewnych branż oraz pokrewnych obszarów badawczych na potrzeby wzmacniania obszarów inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego”.
Prowadzone w ramach Obserwatorium Regionalnego działania będą miały charakter długofalowy a analizy, badania i raporty opracowywane systematycznie.

2. Diagnoza regionalnych potrzeb innowacyjnych, analiza barier dyfuzji innowacji, identyfikacja atutów regionu, rekomendacja sposobów stymulowania rozwoju systemu innowacji, prognoza oczekiwanych efektów, monitoring rezultatów.

- Filarem całego procesu związanego z budowaniem nowoczesnej gospodarki regionu oraz rozwojem ekosystemu innowacji jest dialog z wieloma przedstawicielami różnych środowisk. Prowadzona dotychczas dyskusja opierała się na działalności nieformalnych zespołów operacyjnych i grup roboczych, doraźnych spotkaniach, warsztatach, konsultacjach społecznych, a także bieżącym kontakcie mailowym i telefonicznym. Każda z wymienionych form relacji miała otwarty charakter, a spotkania nie wprowadzały ograniczeń liczbowych uczestników. Pomimo dość dobrej reprezentacji poszczególnych grup na różnych etapach prac warto zaznaczyć, iż spotkania nie charakteryzują się jednakową popularnością. Część osób wykazuje bardzo wysoki stopień zaangażowania, są jednak także grupy mniej aktywne.
- Prowadzone wielomiesięczne prace doprowadziły do wypracowania wyników, które przedstawiają opisywane już dokumenty: PGWZ, RIS3 WZ, ISWZ. Ich zawartość dostępna jest dla wszystkich zainteresowanych na stronie <https://smart.wzp.pl/>. Aktualizowany na bieżąco serwis prezentuje zarówno kamienie milowe, rys historyczny, jak i szczegółowe informacje na temat poszczególnych działań w tym obszarze.

Przykładem prowadzonych czynności jest realizowany obecnie proces identyfikacji inteligentnych specjalizacji, przedstawiony na wykresie obrazującym chronologiczne ujęcie poszczególnych etapów prac. Poniższy schemat postępowania stanowi przyjęty sposób zarządzania i realizacji prac.

W ramach wyznaczonych ram czasowych oraz założonego schematu działań dialog prowadzony był z różnymi środowiskami oraz przyjmował różnorodne formy.

Poniżej przedstawiono wycinek przedmiotowych spotkań.

Konsultacje wewnętrzne:

Wewnętrzne spotkania jednostek Urzędu Marszałkowskiego – funkcjonuje dedykowana stała grupa robocza, do prac której dopraszane są (proces nadal trwa) inne osoby posiadające znajomość zagadnień związanych z tematyką IS lub zaangażowane we wdrażanie, monitoring i ewaluację RIS3 WZ:

- 13 stycznia 2021- spotkanie robocze z Wydziałem Zarządzania Strategicznego (WZS) w sprawie procesu aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 28 stycznia 2021 – spotkanie grupy roboczej do CP1,
- 23 lutego 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 3 marca 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 22 marca 2021 – konsultacje CIG z Wydziałem Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego (WWRPO) na temat aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 11 maja 2021 – spotkanie grupy roboczej do CP1 (CIG+WZS),
- 17 maja 2021 – spotkanie grupy roboczej do CP1 (CIG+WZS),
- 18 maja 2021 – konsultacje z Wydziałem Współpracy Terytorialnej i Turystyki (WWTiT) w sprawie aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 19 maja 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji (CIG+WZS),
- 24 maja 2021 – spotkanie grupy roboczej (CIG+WZS) w sprawie cyfryzacji (FEdPZ),
- 25 maja 2021 – spotkanie grupy roboczej (CIG+WZS) na temat rynku pracy (FEdPZ),
- 1 czerwca 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 16 czerwca 2021 – spotkanie grupy roboczej (CIG+WZS) na temat społeczeństwa (FEdPZ),
- 24 czerwca 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 1 lipca 2021 – spotkanie grupy roboczej (CIG+WZS) na temat edukacji (FEdPZ),
- 29 lipca 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 25 sierpnia 2021 – konsultacje CIG z WWRPO na temat aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 1 września 2021 – konsultacje CIG z Biurem ds. Turystyki z Wydziału Współpracy Terytorialnej i Turystyki (WWTiT) na temat aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 28 września 2021 – spotkanie grupy roboczej do CP1 (CIG+WZS),
- 3 grudnia 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 16 grudnia 2021 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 11 stycznia 2022 – spotkanie grupy roboczej z (CIG+WZS) ds. aktualizacji inteligentnych specjalizacji,
- 17 stycznia 2022 – spotkanie robocze (CIG+WZS) w sprawie CP1.

Konsultacje eksperckie:

Dotychczasowe konsultacje eksperckie prowadzone były na szeroką skalę z zachowaniem zasady dużej różnorodności w zakresie charakterystyki uczestników. Zaproszonych ekspertów cechował

wysoki poziom wiedzy i doświadczenia z obszarów IS, znajomość zagadnień dotyczących polityki innowacyjności oraz zaangażowanie w działalność innowacyjną na terenie województwa. Wśród ekspertów znajdowali się reprezentanci instytucji otoczenia biznesu, jednostek naukowych, centrów innowacyjnych m.in. takich, jak:

- Centrum Transferu Technologii Pomorski Uniwersytet Medyczny,
- Centrum Bioimmobilizacji i Innowacyjnych Materiałów Opakowaniowych (CBIMO),
- Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa, ZUT,
- Dział Centrum Transferu Technologii Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii ZUT,
- Katedra i Zakładu Żywnienia Człowieka i Metabolomiki na Wydziale Nauk o Zdrowiu PUM,
- Wydział Kultury Fizycznej i Zdrowia,
- Związek Portów i Przystani Jachtowych Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego,
- Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowiskowej, Katedra Zarządzania Turystyką, Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług, Uniwersytet Szczeciński,
- Stowarzyszenie Klaster ICT Pomorze Zachodnie,
- Pracownia Animacji i Modelowania 3D, Zakład Komunikacji Wizualnej i Gier Komputerowych, Akademia Sztuki w Szczecinie,
- Klaster Metalowy Metalika / Uniwersytet Szczeciński,
- Prorektor ds. Innowacji i Rozwoju Akademia Morska w Szczecinie,
- Zachodniopomorski Klaster Morski,
- Port Morski w Kołobrzegu,
- Akademia Morska w Szczecinie,
- Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Transportu,
- Pomorski Uniwersytet Medyczny, Katedra i Zakład Chemii Kosmetycznej i Farmaceutycznej,
- Wydziału Informatyki i Telekomunikacji, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie,
- Katedra Bioinżynierii i Środowiska Wodnego i Akwakultury, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie,
- Stowarzyszenie NATUREEF.

Spotkania z klastrami:

- 4 grudnia 2020 – spotkanie z Klastrem Metalowym Metalika,
- 31 marca 2021 – spotkanie z Klastrem Metalowym Metalika,
- 15 kwietnia 2021 – spotkanie w formie zdalnej z regionalnymi klastrami (Metalika, ICT, Zielona Chemia, Morski),
- 5 maja 2021 – spotkanie w formie zdalnej z regionalnymi klastrami (Metalika, ICT, Zielona Chemia, Morski),
- 13 maja 2021 – spotkanie klastra IT wraz z Wydziałem Współpracy Terytorialnej i Turystyki,
- 25 czerwca 2021 – spotkanie z Klastrem Metalowym Metalika,
- 29 czerwca 2021 – spotkanie klastrów z Wydziałem Zarządzania Strategicznego,
- 22 lipca 2021 – spotkanie z Zachodniopomorskim Klastrem Morskim,
- 13 sierpnia 2021 – spotkanie z Zachodniopomorskim Klasterem Morskim,
- 23 września 2021 – spotkanie z Zachodniopomorskim Klasterem Morskim,
- 27 września 2021 – spotkanie z klastrem Turystycznym,
- 26 listopada 2021 – spotkanie w formie zdalnej z regionalnymi klastrami (Metalika, ICT, Zielona Chemia, Morski),
- 6 grudnia 2021 – spotkanie w formie zdalnej z Klastrem Turystycznym,

- 10 grudnia 2021 – konferencja z Klastrem Metalowym Metalika,
- 17 grudnia 2021 - spotkanie z Zachodniopomorskim Klasterem Morskim,
- 20 grudnia 2021 – spotkanie z Zachodniopomorskim Klasterem Morskim.

Spotkania z instytucjami otoczenia biznesu:

- 15 lutego 2021 – spotkanie z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR),
- 22 lutego 2021 – spotkanie z Północną Izłą Gospodarczą (PIG),
- 24 lutego 2021 – spotkanie z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii (RCiITT),
- 25 lutego 2021 – spotkanie z ZARR,
- 30 marca 2021 – spotkanie z ZARR,
- 2 kwietnia 2021 – konsultacje z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR),
- 26 kwietnia 2021 - Posiedzenie Grupy Roboczej ds. innowacyjnych technologii morskich,
- 5 maja 2021 – spotkanie z Polską Fundacją Przedsiębiorczości (PFP),
- 6 maja 2021 - konsultacje z formie zdalnej z Urzędem Statystycznym w sprawie tworzenia i rozbudowy systemu innowacji,
- 9 czerwca 2021 – konsultacje z Urzędem Statystycznym Szczecinie,
- 11 czerwca 2021 – konsultacja z Agencją Rozwoju Metropolii Szczecińskiej (ARMS),
- 15 czerwca 2021 – spotkanie z ARMS,
- 21 czerwca 2021 – spotkanie z ARMS,
- 28 czerwca 2021 – konsultacje z ARMS,
- 5 lipca 2021 – spotkanie z ARMS,
- 26 lipca 2021 –posiedzenie ARMS,
- 24 sierpnia 2021 – spotkanie z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR),
- 26 sierpnia 2021 – spotkanie z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR),
- 9 września 2021 – konsultacje z Agencją Rozwoju Metropolii Szczecińskiej (ARMS),
- 21 września 2021 – spotkanie w Technoparku Pomerania z Agencją Rozwoju Metropolii Szczecińskiej (ARMS),
- 21 października 2021 – spotkanie z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii (RCiITT),
- 3 listopada 2021 – spotkanie ze stowarzyszeniem Natureef (stowarzyszenie zrzesza firmy z branży opakowaniowej, chemicznej i produkcji żywności),
- 24 listopada 2021 – międzynarodowe spotkanie biznesowe Industrial Bridge wraz z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii (RCiITT),
- 3 grudnia 2021 – konsultacje z Wojewódzkim Urzędem Pracy (WUP),
- 1 lutego 2022 - konsultacje z formie zdalnej z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR),
- 22 lutego 2022 – konsultacje z formie zdalnej z Zachodniopomorską Agencją Rozwoju Regionalnego (ZARR).

Spotkania ze szkołami i uczelniami:

- 14 grudnia 2020 – spotkanie z Politechniką Koszalińską,
- 14 stycznia 2021- konferencja z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym (Radą Społeczno-Gospodarczą Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska ZUT),
- 15 stycznia 2021 – posiedzenie z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym,

- 25 stycznia 2021 – spotkanie z Polską Komisją Akredytacyjną Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska ZUT (WBilŚ ZUT),
- 1 lutego 2021 – spotkanie z Zespołem Szkół Budowlanych (ZSB),
- 16 lutego 2021 – spotkanie z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym (ZUT),
- 25 lutego 2021 – konferencja z Akademią Sztuki (AS),
- 17 marca 2021 – konsultacje z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym,
- 24 marca 2021 – spotkanie z Akademią Morską (AM),
- 19 maja 2021 – spotkanie z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym (PUM),
- 13 sierpnia 2021 – posiedzenie z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym (ZUT),
- 17 sierpnia 2021 – spotkanie z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym (PUM),
- 8 września 2021 – spotkanie z dziekanem prof. dr hab. inż. Mirosławem Pajorem w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym (ZUT),
- 9 września 2021 – spotkanie z dziekanem prof. dr hab. inż. Mirosławem Pajorem i uczestnictwo w otwarciu Hali Technologicznej w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym ZUT,
- 16 września 2021 – konsultacje z Radą Społeczno –Gospodarczą Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska ZUT,
- 17 września 2021 – spotkanie z Akademią Morską (AM),
- 24 września 2021 – spotkanie z Uniwersytetem Szczecińskim (US),
- 19 października 2021 – gala innowacyjnych projektów studentów Akademii Sztuki,
- 5 listopada 2021 – konsultacje z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym (PUM),
- 8 listopada 2021 – konsultacje z dr hab. Katarzyną Kotarską, prof. US, prorektorem Uniwersytetu Szczecińskiego ds. studenckich,
- 10 listopada 2021 – spotkanie z przedstawicielami Akademii Sztuki i firmy IAI S.A.,
- 17 listopada 2021 – konsultacja z Pomorskim Uniwersytetem Medycznym,
- 21 grudnia 2021 – spotkanie z Zespołem Szkół Budowlanych (ZSB),
- 26 stycznia 2022 – spotkanie z przedstawicielami Zespołu Szkół Budowlanych i firmy IAI S.A.,
- 2 kwietnia 2022 – spotkanie z Akademią Morską,
- 4 maja – spotkanie robocze w Pomorskim Uniwersytetem Medycznym (prof. Ossowski).

Spotkania z przedsiębiorcami:

- 5 marca 2021 – konsultacje z przedsiębiorcami z Koszalina,
- 1 lipca 2021 – spotkanie z firmami z Koszalina,
- 8 września 2021 – coroczne spotkanie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z przedsiębiorcami.

Panele dyskusyjne

Przeprowadzone zostały panele dyskusyjne odrębne dla każdej z 6 IS, podsumowujące dotychczasowe spotkania i ustalenia. Panele odbywały się w formule bezpośrednich spotkań warsztatowych moderowanych przez CIŁ. Uczestniczyli w nich przedstawiciele zarówno przedsiębiorstw z poszczególnych specjalizacji, jak i jednostki naukowo-badawcze mogące działać na ich rzecz. Spotkania dotyczące poszczególnych specjalizacji zostały przeprowadzone w podobny i usystematyzowany sposób, a wyniki ich ustaleń przedstawione w formie opisu i tabeli porównawczej. W trakcie prowadzonych dyskusji podjęte zostały również próby określenia sposobów i warunków likwidacji zdiagnozowanych w toku rozmów problemów i deficytów.

- TECHNOLOGIE I USŁUGI PRZYSZŁOŚCI: 27 stycznia 2022
- INTELIGENTNE METODY WYTWARZANIA WYROBÓW I MASZYN: 2 lutego 2022
- PRODUKTY CHEMICZNE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU: 18 lutego i 8 marca 2022
- PRZETWÓRSTWO NATURALNE NOWEJ GENERACJI: 10 marca 2022
- TURYSTYKA I JAKOŚĆ ŻYCIA: 11 marca 2022
- NIEBIESKA GOSPODARKA I ZIELONY TRANSPORT: 17 marca 2022

Badania fokusowe przeprowadzone podczas każdej z sesji pozwoliły zaprezentować innowacyjność przedsiębiorstw z danego obszaru oraz potencjał B+R w regionie. Ponadto pokazały trendy i zmiany zachodzące na zachodniopomorskim rynku oraz wdrażane nowatorskie rozwiązania i nowe, intensywnie rozwijające się branże.

Konsultacje społeczne:

Podczas konsultacji przedstawione zostały dotychczasowe wyniki prac oraz dyskutowano na temat zachodzących zmian społeczno-gospodarczych w obszarze inteligentnych specjalizacji i nowatorskich rozwiązań. Konsultacje odbyły się w dniu 12 maja 2022. Łącznie uczestniczyło w nich 75 osób.

Inne działania:

Zaangażowanie i udział jednostki zarządzającej i koordynującej wdrażanie RIS3 WZ w spotkaniach i warsztatach na poziomie krajowym mającym wpływ na działania związane z IS i RIS3 WZ:

- 11 stycznia 2021 - spotkanie robocze z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii w obszarze transformacji przemysłowej,
- 22 stycznia 2021 - spotkanie robocze z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii w obszarze transformacji przemysłowej,
- 4 lutego 2021 - spotkanie robocze z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii w obszarze warunkowości CP1,
- 26 marca 2021 - spotkanie robocze z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii dotyczące instrumentów wsparcia klastrów w perspektywie finansowej 2021-2027,
- 29 kwietnia 2021 - spotkanie robocze z Ministerstwem Rozwoju, Pracy i Technologii w obszarze warunkowości CP1,
- 26 maja 2021 – Spotkanie Grupy Konsultacyjnej ds. Krajowych Inteligentnych Specjalizacji,
- 6 kwietnia 2021 – posiedzenie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji,
- 15 czerwca 2021 - posiedzenie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji w obszarze wsparcia klastrów,
- 6 sierpnia 2021 – posiedzenie grupy roboczej ds. instrumentu inwestycyjnego w komponencie A Krajowego Programu Odbudowy związanego z dywersyfikacją działalności i zwiększaniem odporności MŚP,
- 3 września 2021 - posiedzenie grupy roboczej ds. KPO A1.2.1,
- 14 października 2021 - Kongres Kłastrów Polskich,
- 16 grudnia 2021 – spotkanie Platformy Przemysłu 4.0,
- 22 lutego 2022 – posiedzenie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji.

Spotkania pozwoliły uzyskać szerszą perspektywę, zacieśnić współpracę międzyregionalną oraz oddziaływać na zjawiska zachodzące w obszarze IS.

3. Planowanie i realizowanie działań projektowych wspierających dyfuzję innowacji w regionie w oparciu o weryfikację potrzeb i oczekiwań rynku.

Etap ten jest ściśle powiązany z procesem przedsiębiorczego odkrywania. Działania podejmowane w tym zakresie opierają się na stwarzaniu możliwości poznania potencjału innowacyjnego regionu, stymulowaniu rozwoju systemu innowacji i reagowaniu na zmiany. Działania w tym zakresie odbywają się w oparciu o poniższy schemat:

Proces

- strategiczne planowanie,
- identyfikowanie nowych trendów technologicznych, biznesowych, naukowych,
- uzyskanie informacji o problemach i oczekiwaniach przedsiębiorstw,
- wprowadzanie odpowiedniej korekty polityki oraz instrumentów wspierania innowacji.

Zadania

- wsparcie strategicznych gałęzi gospodarki regionu,
- rozwój inteligentnych specjalizacji,
- poszukiwanie niszowych obszarów o dużym potencjale rozwojowym oraz nowych trendów technologicznych, biznesowych i naukowych,
- zaangażowanie w proces przedsiębiorców, naukowców, instytucji otoczenia biznesu i społeczeństwa.

Rezultaty

- przyspieszenie wzrostu gospodarczego województwa,
- umiejscowienie regionu na wyższym poziomie w międzynarodowym podziale pracy globalnej gospodarki,
- budowanie regionalnych przewag komparatywnych,
- generowanie większej liczby innowacyjnych rozwiązań.

Kreowanie przyszłości – zrealizowane, podjęte, planowane działania

- realizacja wspólnych inicjatyw instytucji, świata nauki i biznesu oraz mieszkańców,
- zwiększanie otwartości uczelni na potrzeby rynku pracy, tworzenie elastycznej i nowoczesnej oferty dydaktycznej,
- kreowanie warunków do współpracy pomiędzy sferą biznesu a nauką, wykorzystywanie nowoczesnych rozwiązań naukowych,
- funkcjonowanie laboratoriów i powstawanie nowoczesnych centrów oraz ośrodków badawczo-rozwojowych,
- działanie instytucji, agencji i funduszy zapewniających różnorodne źródła finansowania,
- implementowanie rozwiązań w zakresie zrównoważonej gospodarki przyszłości,
- wykorzystywanie potencjału, zasobów i inwestycji w obszarze produkcji energii ze źródeł odnawialnych,
- zmiana postaw przedsiębiorców, reprezentantów nauki oraz mieszkańców, wobec uwarunkowań rynkowych, społecznych oraz kulturowych.

2.5. LISTA PRZYKŁADOWYCH WYDARZEŃ WPISUJĄCYCH SIĘ W SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ INTELIGENTNEJ SPECJALIZACJI:

Wydarzenie	Data	Uczestnicy	Opis
Akademickie Piątki Przystani Nauki	17 czerwca 2022; 24 czerwca 2022; 1 lipca 2022; 8 lipca 2022;	44,6% – Uniwersytet Szczeciński 20,7% - Pomorski Uniwersytet Medyczny 11,6% - Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny 8,3% - Politechnika Koszalińska 7,4% - Akademia Nauk Stosowanych w Wałczu 4,1% - Akademia Morska w Szczecinie 3,3% - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu	Ogółem w wydarzeniach wzięło udział 182 uczestników – naukowców z zachodniopomorskich uczelni. Podczas warsztatów on-line uczestnicy mieli możliwość podniesienia swoich kompetencji w zakresie rozwoju osobistego, postaw przedsiębiorczych, wsparcia innowacji oraz nowoczesnych metod kształcenia. Warsztaty były także dobrą okazją do networkingu, wymiany myśli i poglądów zachodniopomorskich naukowców, co w dłuższym okresie przyczyni się do konsolidacji środowiska oraz zwiększenia stopnia współpracy.
Konferencja SmartUP!	26-27 października 2021	800 uczestników (przedsiębiorcy, naukowcy, przedstawiciele IOB, studenci, osoby zainteresowane tematyką konferencji zamieszkujące na terenie Pomorza Zachodniego)	Konferencja SmartUp! To wydarzenie dedykowane przede wszystkim podbudowaniu szerokokorozumianej przedsiębiorczości poprzez prezentację wszelkiego rodzaju innowacyjnych i kreatywnych rozwiązań na przykładzie firm z kraju i regionu. Równolegle w czasie konferencji odbyły się warsztaty związane z tematyką równoważnego rozwoju. W 2021 z powodów związanych z pandemią konferencja odbyła się w 100% online.
Konferencja SmartUP!	26-27 listopad 2019	Ok. 270 osób (przedstawiciele świata nauki oraz IOB, przedsiębiorcy, studenci) 280 uczniów z zachodniopomorskich szkół ponadpodstawowych	Konferencja miała na celu konsolidację podmiotów tworzących regionalny ekosystem innowacji, stworzenie płaszczyzny wymiany myśli i poglądów w obszarze wsparcia przedsiębiorczości i innowacji. Podczas Konferencji odbyły się warsztaty dla dzieci z zakresu programowania, rozwijania kreatywności i twórczego myślenia oraz fizyki i chemii).
Spotkania robocze w ramach Forum Innowacji Warsztaty odnośnie zwiększania efektywności współpracy nauki i biznesu przy	22 września 2021 29 września 2021 11 października 2021 18 października 2021 29 października 2021	16 osób w tym: 4 – osoby przedstawiciele UMWZP 6 – Przedstawiciele Zachodniopomorskich uczelni 6 - przedstawiciele firm z regionu	Cykl spotkań w formie warsztatów online dla grupy przedstawicieli środowiska naukowego i biznesu oraz samorządu, aby wspólnie w oparciu o program wydarzenia, przy wykorzystaniu kreatywnych metod rozwiązywania problemów, spróbować znaleźć sposób na zwiększenie efektywności współpracy nauki z biznesem na Pomorzu Zachodnim. Uczestnicy mogli się wypowiedzieć na temat obecnego systemu wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności w regionie oraz zaproponować swoje rozwiązania mające na celu jego usprawnienie. Dzięki interdyscyplinarnemu podejściu oraz pracy w grupach uczniowie mieli

wsparcie samorządu	4 listopada 2021		możliwość wymiany doświadczeń i poznania stanowiska, oczekiwań pozostałych partnerów.
Spotkania robocze w ramach Forum Innowacji Spotkanie biznesu w Akademii Sztuki	14 listopada 2019	<p>Ok. 50 uczestników w tym: Przedstawiciele przedsiębiorstw (branży logistycznej, kreatywnej, informatycznej, produkcyjnej) m.in.:</p> <p>DGS Sp. z o.o. Copernicus Sp. z o.o. Mabo SP. z o.o. Puccini Sp. z o.o.</p> <p>klastrów w tym:</p> <p>Klaster eBiznes Pomorza Zachodniego Klaster ICT Pomorza Zachodnie Klaster Turystyki Medycznej Zachodniopomorski Klaster Budowlany Zachodniopomorski Klaster Morski</p> <p>IOB między innymi:</p> <p>Północna Izba Gospodarcza Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii Centrum Przemysłów Kreatywnych Centrum Rozwoju Biznesu Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie Centrum Transferu Technologii w Szczecinie</p>	<p>Spotkanie miało na celu poznanie możliwości jakie niesie za sobą współpraca biznesu z sztuką i nauką – prezentacja przykładów udanej współpracy, a także wskazanie możliwości aktywnego udziału przedsiębiorców w procesie wyznaczania kierunków działań gospodarki Pomorza Zachodniego. Spotkanie miało także na celu animowanie współpracy w zakresie wymiany doświadczeń, pomysłów oraz sugestii w odnośnie kierunków rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego</p> <p>W trakcie spotkania studenci Akademii Sztuki zaprezentowali, jak w kreatywny i innowacyjny sposób rozwiązać wskazane przez uczestników forum problemy życia codziennego i/lub biznesowego tym samym prezentując potencjał do współpracy uczelni z biznesem.</p>
Innowacyjne Gry Online	Wrzesień 2021	<p>Z gier skorzystało ponad 600 uczniów</p> <p>12 nauczycieli otrzymało tytuł trenera</p>	<p>Do pilotażowej edycji projektu wybrano sześć placówek edukacyjnych z województwa zachodniopomorskiego (szkoły branżowe, technika i licea, które w ramach podstawy programowej realizują lekcje z podstaw ekonomii i przedsiębiorczości). Projekt miał na celu promocję idei przedsiębiorczości oraz wzbogacenie program nauczania o umiejętności niezbędne do prowadzenia własnego biznesu. W dłuższej perspektywie wpłynie do na zwiększenie kompetencji zachodniopomorskich kadr (w szczególności nauczycieli) oraz ma ukierunkować młodych ludzi na wybór przyszłej ścieżki rozwoju w kierunkach związanych z biznesem i innowacjami. Ponadto dzięki zastosowaniu szkoleń w formie online</p>

			podnoszony jest poziom kompetencji cyfrowych młodych ludzi.
Startup Shot	12 październik 2021 16 listopad 2021	Ok. 140 osób między innymi: aniołowie biznesu, przedstawiciele VC, przedstawiciele startupów oraz osoby planujące założyć własny biznes	Podstawowym celem wydarzenia Startup Shot jest (wydarzenie jest ciągle organizowane) zapoczątkowanie i zorganizowanie cyklu spotkań biznesowych dedykowanych młodym przedsiębiorcom, przedstawicielom ekosystemu startupowego oraz wszystkim osobom zainteresowanym prowadzeniem własnej innowacyjnej spółki lub początkującej firmy. Startup Shot to możliwość oraz przestrzeń aby w nieformalnej atmosferze za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji internetowej w gronie ekspertów oraz doświadczonych przedsiębiorców zaprezentować swoje inicjatywy lub pomysły biznesowe oraz wymienić się doświadczeniami. Tematyka spotkań jest zmienna i do tej pory dotyczyła pozyskiwania finansowania startupów oraz GameDev.
Współorganizacja VII Ogólnopolskiej Sesji Studenckich Kół Naukowych organizowanej przez ZUT	23 listopad 2021	169 studenckich kół naukowych z 47 polskich uczelni	Celem wydarzenia, które odbyło się w formule online była prezentacja wyników badań prowadzonych przez studentów oraz wymiana poglądów i doświadczeń między studentami.
Startup Shaker	23-24 maj 2022 25-26 maj 2022	35 uczestników – głównie uczniowie szkół ponadpodstawowych	Warsztatów, których podstawowym celem jest kształtowanie postaw przedsiębiorczości, kreatywności wśród młodzieży oraz zdobycie nowych umiejętności z zakresu zakładania własnego biznesu z zastosowaniem technik stosowanych w startupach – innowacyjnych firmach. W trakcie dwudniowego wydarzenia skierowanego do uczniów ze szkół ponadpodstawowych, uczestnicy powinni nauczyć się tworzyć własne startupy i swoje pierwsze projekty biznesowe. Zadanie odpowiada na potrzebę rozwoju kompetencji mieszkańców związaną z cyfryzacją oraz niskim potencjałem kadrowym w zakresie innowacji (w szczególności nauczycieli).
Hackaton Szczecin #zaprojektujprzyszłość	25-26 czerwca 2022 r.	33 uczestników 14 mentorów (przedstawiciele biznesu, VC, uczelni)	W dwudniowym wydarzeniu w ramach którego zespoły pracowały nad innowacyjnymi rozwiązaniami w ramach zaproponowanych ścieżek. Wyzwania postawione były przez partnerów wydarzenia (IAI S.A., Demant Szczecin, eduLab), ponadto uczestnicy mogli pracować w ramach 1 ścieżki indywidualnej. Zadanie miało na celu m.in. pokazanie przedsiębiorcom potencjału młodych ludzi,

			promocję postaw przedsiębiorczych i innowacyjnych.
Konferencja Pomorze Zachodnie Innowacyjne Kreatywne Nowoczesne	28 marca 2022 r.	Ok. 160 uczestników ze świata nauki, biznesu, kultury i technologii.	Wydarzenie było platformą wymiany doświadczeń, możliwości, pomysłów i jednocześnie miało inspirować do wykorzystywania i prezentowania innowacyjnych rozwiązań. W trakcie wydarzenia uczestnicy mogli dowiedzieć się jakie narzędzia i pomoc Pomorze Zachodnie przygotowało dla przedsiębiorców w trudnym położeniu, a także dla tych, którzy mimo trudnych czasów planują przekuć swoją pasję w dochodowy biznes.
Pomorze Zachodnie pod banderą sukcesu	8 maja – 14 października 2019	15 przedsiębiorstw biorących udział w konkursie (MŚP oraz startupy) Instytucje Otoczenia Biznesu Blisko 10 tyś internautów oceniających firmy	Konkurs gospodarczy prezentujący innowacyjne firmy z regionu jednocześnie wspierający ich działania, budujący rozpoznawalność. Nominacje do konkursu mogą zgłaszać zarówno same firmy jak i mieszkańcy regionu. W kolejnym etapie prowadzone jest głosowanie prowadzone w formie grywalizacji – przypominającej inwestowanie na giełdzie. Partnerami kampanii jest szereg instytucji, które tworzą zaplecze naukowe dla firm z regionu, organizacji lokalnych i ogólnopolskich zrzeszających przedsiębiorstwa z sektora MŚP, podmiotów, które reprezentują interesy firm i wspierają rozwój przedsiębiorczości: Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego, Klaster eBiznesu Pomorza Zachodniego, Klaster ICT Pomorze Zachodnie, Metalika Klaster Metalowy, Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii, Północna Izba Gospodarcza, Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego, Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego, Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego.
Spotkania Marszałka z przedsiębiorcami z Pomorza Zachodniego	21 czerwca 2022 8 września 2021 12 grudnia 2019	W każdym spotkaniu bierze udział ok. 150 osób – przedstawiciele kadry zarządzającej z zachodniopomorskich przedsiębiorstw	Spotkanie biznesowe dla inwestorów i eksporterów z Województwa Zachodniopomorskiego organizowane są przez Centrum Inicjatyw Gospodarczych w formie działalności w obszarze „aftercare”, czyli obsługi poinwestycyjnej dla inwestorów oraz eksporterów. Organizowane przedsięwzięcie jest wyjściem naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców obsługiwanych przez Centrum. Spotkanie samorządu z przedsiębiorcami stanowi okazję do podtrzymania dobrych relacji oraz integracji lokalnego środowiska biznesowego. Są traktowane przez uczestników jako swoista giełda kooperacyjna, gdzie właściciele i osoby zarządzające firmami mogą wymienić się doświadczeniami i zawiązywać oraz podtrzymywać służbowe znajomości.
Konferencja Inteligentny rozwój Pomorza Środkowego –	28 czerwca 2022	Przedsiębiorcy, samorządowcy, przedstawiciele izb gospodarczych oraz	Celem konferencji była wymiana poglądów dotyczących uwarunkowań rozwoju obszaru słupskiego i koszalińskiego w kontekście pobudzania i wdrażania innowacji. Założeniem

innowacyjne podejście do kreowania przewagi konkurencyjnej regionu		organizacji pozarządowych	organizatorów było zachęcenie do dyskusji o innowacjach jak najszerszego grona interesariuszy regionalnych. Istotną kwestią było też wzmocnienie współpracy na Pomorzu między nauką i otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz dyfuzji wiedzy i innowacji.
Konsultacje dokumentów strategicznych:	PG (24 czerwca do 3 lipca 2020) RIS 3 WZ (9 sierpnia do 23 sierpnia 2021) IS (4 maja 2022 do 6 czerwca 2022)	Łącznie w konsultacjach wzięło udział ponad 117 podmiotów (m.in. przedsiębiorcy,	Konsultacje były prowadzone m.in. w celu pozyskanie uwag i opinii od szerokiego grona partnerów społeczno-gospodarczych oraz JST w zakresie zgodności działań podejmowanych przez Województwo Zachodniopomorskie w obszarze rozwoju innowacji z potrzebami regionalnej gospodarki.

3. Narzędzia monitorowania i oceny w celu pomiaru skuteczności w osiągnięciu celów strategii

Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji jest kluczowym procesem dla podejmowania skutecznych i efektywnych decyzji pozwalających na bieżąco reagować na zmieniające się warunki i potrzeby systemu innowacji Pomorza Zachodniego. Pełni również funkcję narzędzia komunikacji o rezultatach strategii i ich wpływie na rozwój regionu oraz pozwala na odpowiednie wykorzystanie zasobów finansowych i organizacyjnych, które mają przybliżyć region do realizacji celów wyznaczonych w RIS3 WZ.

System monitorowania strategii został zbudowany na podstawie następujących założeń:

- Należy monitorować wszystkie istotne elementy otoczenia działalności innowacyjnej w regionie, takie jak innowacyjne przedsiębiorstwa, instytucje naukowe oraz badawczo-rozwojowe, poziom edukacji, kapitał ludzki, atrakcyjność inwestycyjną regionu, działalność instytucji otoczenia biznesu oraz instrumenty wsparcia innowacyjności i przedsiębiorczości dostępne dla podmiotów z regionu, w tym szczególnie w ramach regionalnego programu operacyjnego.
- Tam, gdzie jest to możliwe, monitoring powinien być prowadzony w odniesieniu do inteligentnych specjalizacji regionu.
- W ramach monitorowania strategii powinien zostać uwzględniony także zewnętrzny wymiar terytorialny w celu dokonania analiz porównawczych regionu z innymi regionami UE.
- System powinien w pierwszej kolejności wykorzystywać dane dostępne w ramach statystyki publicznej, a jeśli nie będzie to wystarczające – dane pozyskiwane bezpośrednio od posiadających je instytucji. W przypadku braku danych zakłada się możliwość przeprowadzenia dedykowanych badań pierwotnych.
- Systemowi należy zapewnić odpowiednią wykonalność instytucjonalną oraz organizacyjną.

Do każdego celu operacyjnego przyporządkowane zostały przynajmniej trzy wskaźniki monitorowania pokrywające wszystkie jego istotne aspekty na poziomie strategicznym. W związku z tym, że wartości tego typu wskaźników zależą także od czynników, na które region nie ma wpływu (np. koniunktura gospodarcza, sytuacja geopolityczna), ocena ich realizacji musi się odbywać w głównej mierze w drodze badań ewaluacyjnych. Wskaźniki występujące w tym komponencie zostaną – na ile będzie to możliwe – powiązane z inteligentnymi specjalizacjami po to, by dla każdej specjalizacji możliwa była ocena uwarunkowań ich rozwoju związanych z ich otoczeniem.

Trudno jest jednak, w systemie monitorowania, jednoznacznie oprzeć się na publicznym wskaźniku dotyczącym umiędzynarodowienia w obszarach strategii inteligentnej specjalizacji, czy samych innowacji. Główny Urząd Statystyczny oraz Eurostat nie prowadzi badań w tym zakresie, tym samym nie dysponuje takimi danymi w obszarze statystyki publicznej.

W związku z powyższym, w metodyce identyfikacji inteligentnych specjalizacji, Pomorze Zachodnie korzysta m.in. ze wskaźnika składowego jakim jest eksport, będący wynikiem dostarczania towarów za granicę niezależnie od sposobu wyprawdzenia z terytorium ekonomicznego kraju. Dane pochodzą z formularzy VAT7 oraz PIT4R uzyskanych z Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie i są elementem autorskiej metodyki Województwa Zachodniopomorskiego.

Eksport jest m.in. wskaźnikiem składowym kryterium ilościowego, będącym elementem w procesie monitoringu inteligentnych specjalizacji, weryfikującym znaczenie specjalizacji w skali województwa. Jako podstawę wskaźnika przyjęto trzy wskaźniki składowe będące procentowymi udziałami liczby miejsc pracy, przychodów i eksportu w danej inteligentnej specjalizacji w odniesieniu do wartości dla całego województwa. Na tej podstawie dla każdej specjalizacji wyliczono wskaźnik syntetyczny będący średnią arytmetyczną z dwóch najkorzystniejszych (największych) wskaźników składowych. Wskaźnik ten informuje o udziale danej specjalizacji w gospodarce województwa.

Co więcej przedmiotowy układ wskaźników i obszarów monitorowania nie służy jedynie do identyfikowania inteligentnych specjalizacji regionu. Jego równie ważnym zadaniem jest skonstruowanie profilu mocnych i słabych stron każdej specjalizacji po to, by móc dla niej wskazać zarówno optymalną ścieżkę rozwoju, gdzie motorem napędowym będą zidentyfikowane mocne strony, jak i pożądany charakter wsparcia ze strony instytucji publicznych polegający przede wszystkim na eliminacji słabych stron.

Więcej informacji na ten temat znajduje się w projekcie inteligentnych specjalizacji w rozdziale dotyczącym systemu monitorowania specjalizacji http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_województwa_zachodniopomorskiego_final_ak.pdf.

System monitorowania RIS3 dostępny jest pod adresem http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf.

Jednostką nadzorującą proces monitoringu strategii innowacji jest Zarząd Województwa. Za przebieg procesu odpowiada Jednostka Monitorująca, funkcjonująca w strukturze Biura ds. Innowacyjności i Inteligentnych Specjalizacji Centrum Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, wspierana przez Biuro ds. Rozwoju Regionalnego Wydziału Zarządzania Strategicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

Taki sposób monitorowania jest gwarancją jego trwałości instytucjonalnej, a jednocześnie świadczy o zaangażowaniu Władz Województwa w rozwój innowacyjności. Ramowy zakres zadań Jednostki Monitorującej jest następujący:

- a) pozyskiwanie i przetwarzanie danych ze źródeł publicznych (głównie BDL GUS),
- b) pozyskiwanie i przetwarzanie danych od instytucji zewnętrznych (w tym Urzędu Statystycznego w Szczecinie, Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie, NCBiR) na podstawie zawartych porozumień oraz ciągłej współpracy z nimi,
- c) współorganizacja badań pierwotnych w przypadku braku możliwości pozyskania potrzebnych danych w inny sposób,
- d) przeprowadzanie – w oparciu o wyniki monitorowania RIS3 WZ – badań ewaluacyjnych oraz raportów okresowych, na podstawie których formułowane będą rekomendacje dotyczące ewentualnej aktualizacji wykazu inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego oraz zasad wsparcia innowacji w regionie,
- e) dostosowywanie systemu monitorowania RIS3 WZ do pojawiających się nowych potrzeb i możliwości, w tym modyfikacja układu wskaźników oraz pozyskiwanie nowych źródeł danych.

Ewaluacja jest szczególnym narzędziem, którego wynik pozwala na rozpoznanie czy badany projekt osiągnął założone cele. Rzetelna ocena i monitorowanie wykonania założeń zawartych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030, będzie możliwa dzięki użyciu

zróżnicowanych metod. Uzyskana wiedza pozwala na bieżące i skuteczne badanie dotychczasowego stanu rzeczy i jego aktualizację zgodnie z dynamicznie zmieniającymi się potrzebami systemu innowacji.

Pomorze Zachodnie jest obecnie na ostatnim etapie aktualizacji Inteligentnych Specjalizacji regionu. Proces ten oraz udział poszczególnych aktorów został bardziej szczegółowo opisany w Kryterium 2. Województwo Zachodniopomorskie planuje wykorzystanie ewaluacji w swoich działaniach jako narzędzia wspierającego realizację Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030. Wykonanie ewaluacji pozwoli określić w jakim stopniu projekt osiągnął założone początkowo cele (w poniższej tabeli przedstawiono narzędzia monitoringu i ewaluacji, które są lub będą stosowane przez Pomorze Zachodnie). W przeprowadzeniu zaplanowanych badań uwzględniana zostanie rola otoczenia instytucjonalnego, która jest kluczowa do tworzenia efektywnie działającego systemu. Jednym z priorytetów jest włączenie Instytucji Otoczenia Biznesu do dialogu i współpracy w procesie wyznaczania i precyzowania obszarów zaplanowanych ewaluacji, co da możliwość realnego wpływu na kierunek prowadzonych zmian i realizację wspólnych celów.

Proces ewaluacyjny będzie także dostarczał samorządowi wniosków i rekomendacji, pozwalających na: podsumowanie efektów realizowanych działań oraz ustalenie związków przyczynowo-skutkowych między działaniami i efektami programu, poprawę jakości działań oraz podniesienie skuteczności, efektywności i użyteczności strategii oraz zwiększenie partycypacji społecznej w procesie operacjonalizacji strategii.

Ewaluacja będzie koncentrować się na ocenie logiki strategii i precyzyjnie identyfikować rezultaty jej wdrażania, tym samym dostarczając dowodów na jej skuteczności. Będzie również elementem procesu decyzyjnego związanego z zarządzaniem strategią. Przyczyni się także do zwiększenia transparentności dostarczając wiarygodnych informacji o rzeczywistych efektach podejmowanych działań. Uzyskane dane pozwolą na zapewnienie aktualnej wiedzy, która jest niezbędnym czynnikiem do optymalnego wykorzystania dostępnych zasobów zarówno finansowych, jak i organizacyjnych. W wyniku tego będzie można w lepszy sposób dostosowywać działania, tak by realizowały cele Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego.

Konkretny plan ewaluacji RIS3 będzie opracowany wspólnie z planem ewaluacji FEdPZ 2021-2027, który zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. powinien zostać przedłożony komitetowi monitorującemu nie później niż rok po decyzji zatwierdzającej program.

Narzędzia monitoringu i ewaluacji	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Polityka gospodarcza ¹			X	X	X	X	X	X	X
Raport o stanie województwa ²	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Raport z wypełnienia przez Województwo Zachodniopomorskie warunku podstawowego pn. <i>Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnej specjalizacji w ramach Celu Polityki 1 Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej w ramach Polityki Spójności 2021-2027</i> ³			X						
RIS WZ 2030 ⁴			X						
Wykaz Inteligentnych Specjalizacji – projekt ⁵				X					
Ewaluacja trafności identyfikacji inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego na podstawie danych administracyjnych o przedsiębiorstwach na poziomie podklas PKD ^{5a}									
Plan ewaluacji RPO ⁶	X								
Plan ewaluacji dokumentu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego					X				
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Rola RPO WZ we wzmacnianiu regionalnych inteligentnych specjalizacji</i> ⁷		X						X	
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania</i> ⁸	X						X		
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy</i> ⁹			X					X	
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie</i> ¹⁰			X						X
Ewaluacja dotycząca pomiaru poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego <i>Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu</i> ¹¹			X						
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Ocena ex-ante instrumentów finansowych wdrażanych w województwie zachodniopomorskim w latach 2021-2027</i> ¹²				X					
Badanie ewaluacyjne pn. <i>Ewaluacja ex-post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020</i> ¹³				X					X

Badanie ewaluacyjne pn. <i>Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020</i> ¹⁴				X				X	
Analiza stanu i perspektyw rozwojowych bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwie zachodniopomorskim ¹⁵	X								
Sprawozdawczość dot. wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 ¹⁶	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Platforma monitoringowa eRegion ¹⁷	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Polityka Rynku Pracy Województwa Zachodniopomorskiego z perspektywą do 2030 ¹⁸				X					
Analiza innowacyjności przedsiębiorców Pomorza Zachodniego z największym potencjałem innowacyjnym skłonnych podjąć działania zmierzające do wdrożenia innowacji w swojej działalności				X	X				
Analiza aktywności przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Analiza kluczowych kompetencji w obszarze badań i nauki uczelni Pomorza Zachodniego pod kątem wpisywania się w inteligentne specjalizacje regionu				X					
Analiza i określenie pokrewnych branż oraz pokrewnych obszarów badawczych na potrzeby wzmocnienia obszarów inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego					X				
Analiza możliwości biznesowych i naukowych dla rozwoju gospodarki wodorowej na terenie województwa zachodniopomorskiego.					X				
Analiza potencjału eksportowego przedsiębiorstw z terenu województwa zachodniopomorskiego					X				
Plan Zagospodarowania Przestrzennego ¹⁹		X							
Polityka turystyczna Województwa Zachodniopomorskiego ²⁰			X						
Polityka ekologiczna Województwa Zachodniopomorskiego ²¹			X						
Model transgranicznego monitoringu – innowacyjne sposoby pozyskiwania danych w Regionie Metropolitalnym Szczecina ²²		X	X	X					
Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy ²³	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Barometr Rynku Pracy ²⁴	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Kalejdoskop Zachodniopomorskiego Rynku Pracy ²⁵	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Nastroje zatrudnieniowe pracodawców w województwie zachodniopomorskim ²⁶	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Potrzeby i problemy zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor ICT ²⁷		X							
Potrzeby i problemy zachodniopomorskich pracodawców reprezentujących sektor stoczniowy ²⁸			X						
Kształtowanie relacji współdziałania klastrów i regionalnych władz samorządowych – dobre praktyki ²⁹			X						
Badanie podmiotów nieinnowacyjnych na terenie województwa zachodniopomorskiego					X				
Wypracowanie metodologii oraz badanie stopnia dostosowania wybranych przedsiębiorstw Pomorza Zachodniego do wymogów gospodarczych, jakie stawia czwarta fala rewolucji przemysłowej (Przemysł 4.0)					X				
Ewaluacja dynamiki rozwoju Inteligentnych Specjalizacji Pomorza Zachodniego							X		
Analiza potencjału innowacyjnego i rozwojowego przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego						X			
Ewaluacja oddziaływania Inteligentnych Specjalizacji regionalnych na rozwój gospodarczy Pomorza Zachodniego						X			
Analiza dynamiki rozwoju Inteligentnych Specjalizacji oraz potrzeb kompetencyjnych przedsiębiorstw z województwa zachodniopomorskiego.							X		
Analiza łańcuchów wartości w obszarach Inteligentnych Specjalizacji województwa zachodniopomorskiego.							X		
Wpływ kryzysu na branże z zakresu inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego						X			
Analiza zdolności do budowania przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze Inteligentnych Specjalizacji z województwa zachodniopomorskiego								X	
Ewaluacja skuteczności dotychczasowego wdrażania RIS3 wraz z oceną stopnia osiągnięcia celów, w zakresie dotyczącym rozwoju Inteligentnych Specjalizacji.									X

1. Dokument wyznacza główne kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego województwa.
http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/polityka_gospodarcza_wz_2021_0.pdf

2. Raport zawiera roczne podsumowanie działalności Zarządu Województwa z uwzględnieniem realizowanych polityk, programów i strategii oraz uchwał sejmiku. http://www.eregion.wzp.pl/sites/default/files/raport_o_stanie_województwa_zachodniopomorskiego_za_rok_2021.pdf
3. Raport jest zestawieniem dotychczasowych oraz planowanych działań realizowanych na terenie województwa zachodniopomorskiego, wypełniających warunek podstawowy. https://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_cp1_wzp.pdf
4. Dokument określa kierunki wsparcia innowacyjności w województwie zachodniopomorskim. https://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf
5. Dokument charakteryzuje zachodniopomorskie wzrostowe obszary gospodarcze i identyfikuje przestrzeń do poszukiwania nisz gospodarczych. https://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_województwa_zachodniopomorskiego_final_ak.pdf
- 5a. Zautomatyzowany proces obliczeniowy obiektywnej oceny trafności identyfikacji inteligentnych specjalizacji Pomorza Zachodniego.
6. http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/plan_ewaluacji_rpo_wz_014-2020_aktualizacja_25102019_km_zatw.pdf
7. Dokument podejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem ekosystemu innowacji. http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_koncowy.pdf
8. Badanie zostało zrealizowane w celu oceny stopnia osiągnięcia celów interwencji i skuteczności wdrażanego wsparcia Programu Regionalnego w połowie okresu programowania dla potrzeb przeglądu śródkresowego. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/raporty-z-badan-ewaluacyjnych/raport-koncowy-z-badania-ewaluacyjnego-ewaluacja-mid-term-dotyczaca>
9. Badanie zostało zrealizowane w celu oceny jakości i efektów kształcenia zawodowego w województwie zachodniopomorskim oraz wypracowania rozwiązań, które umożliwiłyby zwiększenie poziomu dostosowania edukacji zawodowej do potrzeb regionalnego rynku pracy. http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/edukacja_zawodowa_raport_koncowy_zatw.pdf
10. Badanie zostało zrealizowane w celu weryfikacji wiedzy na temat aktualnej sytuacji społecznej w regionie oraz ewaluacji dotychczas prowadzonej w regionie polityki społecznej i oszacowania wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego. http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_podsumowujacy.pdf
11. Zasadniczym celem ewaluacji było wyznaczenie wartości wskaźnika rezultatu długoterminowego EFS „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu” w ramach RPO WZ 2014-2020 oraz analiza wyników. http://www.rpo.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_koncowy_ost.pdf
12. Badanie zostało zrealizowane w ramach prac nad programem Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021 – 2027 (FEPZ) i ma wspomóc proces podejmowania decyzji w zakresie wykorzystania instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2021-2027. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/raporty-z-badan-ewaluacyjnych/raporty-z-badania-ewaluacyjnego-ocena-ex-ante-instrumentow>
13. Badanie zostało zrealizowane w celu odpowiedzi na pytania dotyczące podsumowania efektów poszczególnych osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz wpływu programu na zmiany wskaźników rezultatu strategicznego. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/raporty-z-badan-ewaluacyjnych/raport-koncowy-z-badania-ewaluacyjnego-ewaluacja-ex-post>
14. Celem badania była weryfikacja aktualnej sytuacji środowiskowej w regionie oraz dokonanie jakościowej oceny trafności i skuteczności wsparcia przedsięwzięć środowiskowych. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/raporty-z-badan-ewaluacyjnych/raport-koncowy-z-badania-ewaluacyjnego-pn-efekty-projektow>
15. Badanie określiło atrakcyjność inwestycyjną regionu poprzez analizę napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) do województwa zachodniopomorskiego w latach 2004-2018, jego dynamikę, strukturę oraz prognozowany napływ BIZ na lata 2019 – 2025. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/sprawozdania>
16. <http://www.rpo.wzp.pl/o-programie/przeczytaj-sprawozdania-raporty-analazy/sprawozdania>
17. <http://eregion.wzp.pl>
18. http://eregion.wzp.pl/sites/default/files/polityka_rynk_u_pracy_województwa_zachodniopomorskiego_0.pdf

19. <http://rbgp.pl/pzpwz-2020/>
20. Dokument obejmuje kształtowanie warunków dla uprawiania turystyki i zwiększanie jej gospodarczego znaczenia. http://eregion.wzp.pl/sites/default/files/polityka_turystyczna_2021_0.pdf
21. Dokument obejmuje obszar wszystkich komponentów środowiska naturalnego. http://eregion.wzp.pl/sites/default/files/polityka_ekologiczna_2021_województwa_zachodniopomorskiego_0.pdf
22. Projekt realizowany jest ze wsparciem ze środków Programu Interreg V A Meklemburgia – Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska. Celem projektu jest dostarczanie rzetelnych dowodów o potencjałach i powiązaniach Regionu Metropolitalnego Szczecina, pozyskanych w oparciu o innowacyjne rozwiązania. <http://rbgp.pl/trms-model-transgranicznego-monitoringu/>
23. Realizuje działania badawczo-analityczne rynku pracy; współpracuje na terenie województwa z powiatowymi urzędami pracy w zakresie organizacji badań, w tym badań popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy; współpracuje z organami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, związkami przedsiębiorców, pracodawców i innymi partnerami rynku pracy w określaniu oraz realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich; współdziała z innymi instytucjami w zakresie prowadzenia badań dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, analizy ich wyników oraz formułowania opinii i postulatów dotyczących kierunków prowadzenia polityki rozwoju oraz polityki rynku pracy; gromadzi i upowszechnia wyniki badań, analiz oraz informacje dotyczące rynku pracy. <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-observatorium-ryнку-pracy/>
24. Coroczna prognoza zapotrzebowania na pracowników. <https://www.barometrzwodow.pl/#>
25. Biuletyn informacyjny o bieżącej sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy. <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-observatorium-ryнку-pracy/kalejdoskop-zachodniopomorskiego-ryнку-pracy/>
26. Celem badania jest pozyskanie informacji od przedstawicieli zachodniopomorskich firm odnośnie ich planów zatrudnieniowych w kontekście najbliższego kwartału. <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-observatorium-ryнку-pracy/nastroje-zatrudnieniowe-pracodawcow-w-woj-zachodniopomorskim/>
27. https://www.wup.pl/images/uploads/II_DLA_INSTYTUCJI/badania/gospodarka/Raport_Potrzeby_i_problemy_zachodniopomorskich_pracodawc%C3%B3w_reprezentuj%C4%85cych_zachodniopomorski_sektor_ICT.pdf
28. https://www.wup.pl/images/uploads/II_DLA_INSTYTUCJI/badania/gospodarka/Raport_Potrzeby_i_problemy_zachodniopomorskich_pracodawc%C3%B3w_reprezentuj%C4%85cych_sektor_stoczniowy.pdf
29. Celem badania było zidentyfikowanie i ocena działań podejmowanych oraz planowanych do podjęcia przez samorządowe władze regionalne na rzecz rozwoju klastrów, ze szczególnym uwzględnieniem koordynatorów klastrów.

Proces monitoringu zakłada również systematyczne śledzenie rankingów, rejestrów, patentów, mediów i innych dostępnych danych w kontekście innowacyjności.

Szczegółowy sposób monitorowania może się zmieniać w zależności od sytuacji gospodarczej oraz bieżącej dostępności danych. Będzie on podawany w szczegółowych raportach z monitorowania RIS3 WZ oraz w kolejnych wykazach inteligentnych specjalizacji.

Analizy, badania i ewaluacje po roku 2023 będą w dużej mierze uzależnione od dostępności krajowych i wspólnotowych środków na monitoring.

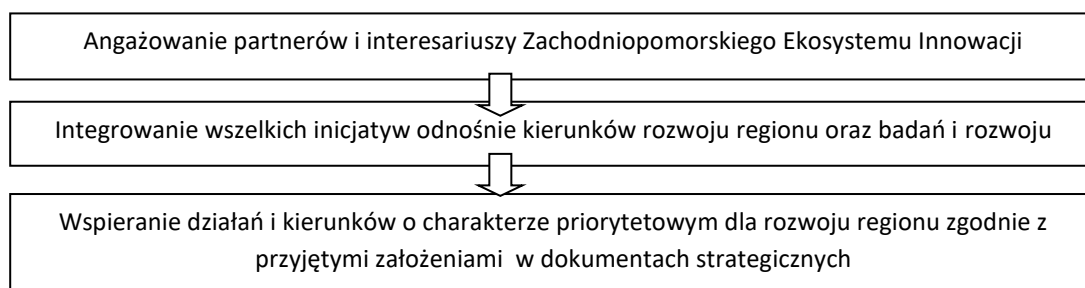
Potencjalne źródła finansowania narzędzi monitoringu i ewaluacji:

1. Pomoc Techniczna regionalnego programu operacyjnego,
2. Działanie 1.18 RPO WZ 2014-2020 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji,
3. Projekt własny realizowany w ramach FEdPZ 2021-2027,
4. Budżet Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego,
5. Budżet Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
6. Budżet Regionalnego Biura Planowania Przestrzennego,
7. Budżety projektów zewnętrznych.

4. Skuteczne funkcjonowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania

Proces przedsiębiorczego odkrywania jest procesem stałego dialogu uczestników regionalnego systemu innowacji reprezentujących obszary inteligentnych specjalizacji z zachowaniem wiodącej roli biznesu, jest także centralnym elementem podejścia do operacjonalizacji RIS3 WZ. Daje możliwość określenia, z czym region radzi sobie najlepiej w dziedzinie badań, rozwoju i innowacji oraz wyznacza branże, które mają największy wpływ na rozwój gospodarki – generują najwięcej innowacyjnych rozwiązań oraz odpowiadają za większość eksportu regionu. Dzięki procesowi możliwe jest identyfikowanie nowych trendów technologicznych, biznesowych, naukowych, uzyskanie informacji o problemach i oczekiwaniach przedsiębiorstw, a następnie odpowiednią korektę polityki oraz instrumentów wspierania innowacji.

Przebieg procesu przedsiębiorczego odkrywania:

Poszukiwanie nisz gospodarczych dla Pomorza Zachodniego stwarza możliwość poznania potencjału innowacyjnego regionu oraz przekształcania jego infrastruktury przemysłowej i badawczo-rozwojowej pod kątem branż rozwijających się i międzynarodowych trendów. Proces ten wymaga selektywnego wsparcia odpowiednich gałęzi gospodarki regionu i nadania im strategicznego znaczenia, co wiąże się z koncentracją funduszy rozwojowych na priorytetach o największym potencjale wzrostu.

Budowanie przewagi konkurencyjnej Pomorza Zachodniego opiera się o specyficzne, regionalne przewagi komparatywne, przy uwzględnieniu rozwoju tych gałęzi gospodarki, które wykorzystują wewnętrzny potencjał województwa, a także tych pozwalających osiągnąć lepsze efekty od konkurencji i charakteryzujących się wyższą wydajnością pracy. Władze Samorządowe są przekonane o słuszności założeń Strategii Innowacji, która wskazuje Inteligentne Specjalizacje jako stymulatory rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego. Dzięki takiemu podejściu będzie można przyspieszyć wzrost gospodarczy województwa i umiejscowić region wyżej w międzynarodowym podziale pracy globalnej gospodarki. Przy czym kontynuowane będzie elastyczne podejście do możliwości poszukiwania nowych niszowych obszarów o dużym potencjale rozwojowym. Dzięki temu możliwe będzie prowadzenie w sposób ciągły procesu przedsiębiorczego odkrywania i wylaniania w ramach niego potencjalnych nowych specjalizacji, rozumianych jako te obszary B+R+I, które mają zbyt małą masę krytyczną, by zaistnieć w zagregowanych danych przyjętej specjalizacji, jednak mogą okazać się bardzo istotne dla przyszłego rozwoju regionu i kierunków ewaluacji specjalizacji.

Dzięki różnorodnym działaniom wpisującym się proces przedsiębiorczego odkrywania (PPO), władze mogą identyfikować nowe trendy technologiczne, biznesowe, naukowe oraz uzyskiwać informacje o problemach i oczekiwaniach przedsiębiorstw, a następnie odpowiednio korygować swoją politykę i instrumenty wsparcia.

Istotne znaczenie dla efektywnej realizacji funkcjonowania PPO ma wielostronna współpraca ze wszystkimi partnerami zachodniopomorskiego ekosystemu innowacji, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zapisach wielu regionalnych dokumentów między innymi w :

- **Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030¹**, będącej kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Pomorza Zachodniego, podkreśla się rolę PPO w identyfikacji i rozwoju inteligentnych specjalizacji gospodarczych województwa, wskazując jednocześnie Samorząd Województwa jako koordynatora tego procesu.
- **Polityce Gospodarczej Województwa Zachodniopomorskiego²** Polityka gospodarcza województwa zachodniopomorskiego. W ramach celu III – doskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym wskazuje cel 3.4. – Realizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania, który podkreśla, że samorząd prowadzi stały dialog z uczestnikami regionalnego systemu innowacji.
- **Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030³** w rozdziale 4. Proces przedsiębiorczego odkrywania oraz 6. Cele strategiczne zwraca uwagę i opisuje proces przedsiębiorczego odkrywania w regionie oraz wskazuje model poczwórnej helisy, dzięki funkcjonowaniu którego możliwe jest odpowiadanie na realne potrzeby wszystkich stron i dalsze prowadzenie działań.
- projekcie **Inteligentnych Specjalizacji Województwa Zachodniopomorskiego⁴**.

Każdy z dokumentów był szeroko konsultowany ze środowiskiem naukowym i biznesowym, podlegał również analizie eksperckiej, co jest także elementem komunikowania i upubliczniania procesu przedsiębiorczego odkrywania. Konsultacje miały na celu włączenie wszystkich zainteresowanych stron w proces powstawania znaczących dla regionu dokumentów i wyznaczanych kierunków rozwoju. Dokument Inteligentne specjalizacje województwa zachodniopomorskiego był tworzony wieloetapowo, a proces odbywał się w ramach spotkań online grup roboczych, w skład których wchodziłi przedstawiciele klastrów, uczelni, partnerów, instytucji.

W celu zaangażowania poszczególnych aktorów zachodniopomorskiego ekosystemu innowacji w proces przedsiębiorczego odkrywania Samorząd Województwa prowadzi w sposób zorganizowany różne formy komunikacji z otoczeniem. Poprzez nawiązywanie wysokiej jakości relacji ze środowiskiem biznesowym, naukowym instytucjonalnym i społecznym, czyli grupami istotnymi zarówno dla rozwoju gospodarki regionu jak i inteligentnych specjalizacji, możliwe jest jego skuteczne prowadzenie.

Region nieustannie buduje swoje kanały w social mediach, przez co może być w stałym kontakcie z mieszkańcami i na bieżąco uzyskiwać informacje zwrotne na temat prowadzonych przez Samorząd

¹ https://wzs.wzp.pl/sites/default/files/srwz_2030_pl.pdf

² http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/polityka_gospodarcza_wz_2021_0.pdf

³ http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf

⁴

http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_województwa_zachodniopomorskiego_final_ak.pdf

działań i projektów. Ten sposób komunikacji jest najszybszym źródłem informacji, który pozwala dotrzeć do szerokiego grona odbiorców. Do promocji naszych wydarzeń wykorzystujemy także bardziej tradycyjne formy komunikacji, jak artykuły sponsorowane w prasie, informacje na stronach internetowych urzędu i naszych partnerów, czy też bezpośrednią komunikację z poszczególnymi interesariuszami.

Proces Przedsiębiorczego Odkrywania jest immanentną częścią projektu własnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego pn. „Pomorze Zachodnie - gdzie biznes łączy się z nauką”. (Działanie 1.18 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji (Decyzja o dofinansowaniu nr RPZP.01.18.00-32-B001/20-00). W ramach projektu w nadchodzącym roku poza cyklem spotkań nauki i biznesu oraz szeregiem szkoleń dla różnych grup odbiorców zostanie przeprowadzona kampania internetowo-outdoorowa, która ma na celu m.in.:

- Pobudzenie kreatywności mieszkańców województwa.
- Zachęcenie do poszukiwania nowych rozwiązań, eksperymentowania, przedsiębiorczego odkrywania.
- Eskalowanie zainteresowania nauką. Zachęcenie do zdobywania wiedzy.
- Pokazanie, że zmiana postawy prowadzi do tworzenia innowacji w życiu codziennym. Zmiana myślenia, że innowacje są domeną dużych przedsiębiorstw.
- Eskalowanie akceptacji społecznej dla innowatorów.
- Otwarcie perspektyw wdrażania i komercjalizacji projektów B+R.

Elementem komunikacji PPO są także szeroko prowadzone konsultacje

Centrum Inicjatyw Gospodarczych (CIG) Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego pełni rolę regionalnej jednostki wzmacniającej, stymulującej, a niekiedy także animującej współpracę biznesu ze światem nauki, współpracę między partnerami poczwórnej helisy oraz działającej na rzecz rozwoju gospodarczego i rozwoju regionalnej przedsiębiorczości. Mając stały kontakt z przedsiębiorcami, uczelniami, instytucjami otoczenia biznesu, samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania publiczne na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, gwarantuje stałość funkcjonowania PPO oraz jego bieżącą komunikację. Zapisy regulaminu organizacyjnego UMWZ wyznaczają CIG i funkcjonujące w nim Biuro ds. Innowacji i Inteligentnych Specjalizacji jako jednostkę odpowiedzialną za koordynowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania, podejmowanie działań na rzecz wzmacniania powiązań gospodarki z sektorem nauki, wspieranie klastrów, inicjatyw startupowych oraz szeroką współpracę z uczelniami oraz jednostkami naukowo-badawczymi. Wydział, w tym biuro realizują swoje zadania przy wykorzystaniu zarówno budżetu własnego województwa, jak i środków pochodzących z Unii Europejskiej. Jednocześnie biuro podejmuje aktywne działania mające na celu zapewnienie finansowania na kontynuację projektu „Pomorze Zachodnie – gdzie biznes łączy się z nauką”, który w sposób szczególny wpływa na intensyfikację procesu PPO w regionie i jego dalszy rozwój.

Warto podkreślić, że CIG ma możliwość zarówno stałego dialogu, jak i badania potrzeb wszystkich stron helisy. Tym samym możliwe jest tworzenie i wdrażanie rozwiązań w odpowiedzi na realne potrzeby, czy też dostosowane do aktualnej sytuacji. Jednocześnie model poczwórnej helisy zakłada, że wszyscy aktorzy (czyli: **społeczeństwo**, **biznes**, **nauka**, **instytucje**) zainteresowani procesem odpowiedzialnego odkrywania mają wpływ na jego przebieg. Zarówno instytucje formalne, jak i instytucje otoczenia biznesu, przedsiębiorstwa, społeczeństwo (w tym organizacje i klastry) na Pomorzu Zachodnim wykazują dobrą wolę współpracy poprzez organizację różnorodnych inicjatyw. Jak pokazała perspektywa finansowa 2014-2020 partnerzy helisy podejmowali liczne działania. Wiele z nich zdobyło już znaczącą rangę i na stałe wpisało się w kalendarz wydarzeń o charakterze gospodarczym w regionie. Tym samym liczne wydarzenia

i przedsięwzięcia są organizowane cyklicznie i będą realizowane w nowej perspektywie finansowej do roku 2027. Jak pokazuje doświadczenie, pomiędzy aktorami zachodzi ciągła wymiana informacji oraz wykorzystywane są różne formy spotkań (stacjonarnie,/online) i współpracy.

Szczegółowe informacje uzupełniające dot. działań realizowanych i planowanych w ramach PPO oraz zaangażowania aktorów helisy przedstawia poniższa tabela.

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2014 - 2020 (2023)

Nazwa zadania/działania	Termin	Forma	1. SPOŁECZEŃSTWO	2. BIZNES	3. NAUKA	4. INSTYTUCJE	Odpowiedzialność za proces
Forum Innowacji	2019-2020	stacjonarnie / online		X	X	X	CIG / UMWZ
Konferencja SmartUp!	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X			CIG / UMWZ
Zagraniczne misje gospodarcze	cyklicznie	wydarzenie wyjazdowe		X		X	CIG / UMWZ
Warsztaty szkoleniowe dla eksporterów	cyklicznie	stacjonarne i online		X		X	CIG / UMWZ
Seminaria branżowe	cyklicznie	stacjonarne i online		X		X	CIG / UMWZ
Dotacje na realizację zadań publicznych dla ngo	od 2021	granty na działania	X				CIG / UMWZ
Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w regionie	w sposób ciągły	stacjonarnie / online				X	CIG / UMWZ
Giełda kooperacyjna Industrial Bridge	cyklicznie	stacjonarnie / online		X	X	X	Reg. Centrum Innowacji i Transferu Tech.
Konkurs Przedsiębiorca Roku Pomorza Zachodniego	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X	X	X	Północna Izba Gospodarcza
Kongres Klastrow Polskich	cyklicznie	stacjonarnie / online		X		X	Zach. Klaster Chemiczny Zielona Chemia
Baltic Business Forum	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X		X	Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza
Debaty na temat sytuacji gospodarczej regionu	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X	X	X	Polska Fundacja Przedsiębiorczości Akademia Morska w Szczecinie
Konferencja Green Cities	cyklicznie	stacjonarnie		X	X	X	
Proto_lab - wsparcie innowacyjnych projektów nauk.ochr.zdrowia	2021	Dofinansowanie		X	X	X	WZS/UMWZ
Sieć wsparcia ośrodków ekonomii społecznej	2019-2022	animacja i dofinansow.	X			X	Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego
Współpraca sektorów kreatywnych	2020-2021	cyklicznie	X	X		X	WWTIT / UMWZ
Branżowe symulacje biznesowe	2022-2023	online	X			X	CIG / UMWZ
Warsztaty dla nauczycieli	2022-2023	online			X	X	CIG / UMWZ
Hackatony	2022	stacjonarnie	X	X			CIG / UMWZ
Warsztaty StartupShaker	2022-2023	stacjonarnie	X			X	CIG / UMWZ
Spotkania StartupShot	2021-2023	online		X			CIG / UMWZ
Kampania informacyjno-promocyjna - innowacyjne Pomorze Zachodnie	2023	outdoor i online	X	X	X	X	CIG / UMWZ
Broker Innowacji	2022-2023	online		X	X	X	CIG / UMWZ
Studia podyplomowe z brokeringu	2022-2023	online		X	X	X	CIG / UMWZ
System szkoleniowy dla przedsiębiorców	2022-2023	stacjonarnie / online		X			CIG / UMWZ
RoboCamp - warsztaty z programowania	2022-2023	online	X			X	CIG / UMWZ

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2021 - 2027 (2024 -2027)

Nazwa zadania/działania	Termin	Forma	1. SPOŁECZEŃSTWO	2. BIZNES	3. NAUKA	4. INSTYTUCJE	Odpowiedzialność za proces
Konferencja SmartUp!	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X			CIG / UMWZ
Zagraniczne misje gospodarcze	cyklicznie	wydarzenie wyjazdowe		X		X	CIG / UMWZ
Warsztaty szkoleniowe dla eksporterów	cyklicznie	stacjonarne i online		X		X	CIG / UMWZ
Seminaria branżowe	cyklicznie	stacjonarne i online		X		X	CIG / UMWZ
Dotacje na realizację zadań publicznych dla ngo	kontynuacja	granty na działania	X				CIG / UMWZ
Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w regionie	w sposób ciągły	stacjonarnie / online				X	CIG / UMWZ
Giełda kooperacyjna Industrial Bridge	cyklicznie	stacjonarnie / online		X	X	X	Reg. Centrum Innowacji i Transferu Tech.
Konkurs Przedsiębiorca Roku Pomorza Zachodniego	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X	X	X	Północna Izba Gospodarcza
Kongres Klastrow Polskich	cyklicznie	stacjonarnie / online		X		X	Zach. Klaster Chemiczny Zielona Chemia
Baltic Business Forum	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X		X	Polsko-Ukraińska Izba Gospodarcza
Debaty nt. sytuacji gospodarczej regionu	cyklicznie	stacjonarnie / online	X	X	X	X	Polska Fundacja Przedsiębiorczości
Konferencja Green Cities	cyklicznie	stacjonarnie		X	X	X	Akademia Morska w Szczecinie
Startup Ecosystem - spotkania cykliczne	cyklicznie	stacjonarnie		X	X	X	Business Club Szczecin
Sieć wsparcia ośrodków ekonomii społecznej	do ustalenia		X			X	Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego
Współpraca sektorów kreatywnych	do ustalenia		X	X		X	WWTIT / UMWZ
Branżowe symulacje biznesowe	do ustalenia		X			X	CIG / UMWZ
Warsztaty dla nauczycieli	do ustalenia				X	X	CIG / UMWZ
Hackatony	do ustalenia		X	X			CIG / UMWZ
Warsztaty StartupShaker	do ustalenia		X			X	CIG / UMWZ
Spotkania StartupShot	do ustalenia			X			CIG / UMWZ
Kampania informacyjno-promocyjna - innowacyjne PZ	do ustalenia		X	X	X	X	CIG / UMWZ
Broker Innowacji	do ustalenia			X	X	X	CIG / UMWZ
System szkoleniowy dla przedsiębiorców	do ustalenia			X			CIG / UMWZ

Legenda: X Oznacza zaangażowanie partnerów helisy.

 Realizacja uzależniona od otrzymanego dofinansowania w nowej perspektywie finansowej.

Proces przedsiębiorczego odkrywania odbywa się również na poziomie transregionalnym. Współpraca między regionami stwarza okazję do wymiany doświadczeń związanych zarówno z samym PPO, jak również dobrych praktyk w zarządzaniu tym procesem przez władze publiczne. Transregionalna współpraca ma charakter horyzontalny i, dzięki transferowi wiedzy, a także poprzez wyszukiwanie komplementarnych interesów w określonych działaniach i sektorach gospodarki, pomaga w określeniu potencjału innowacyjnego regionu. Pomorze Zachodnie jest partnerem m.in. Forum Parlamentarnego Południowego Bałtyku, Policy Learning Platform – Programu Interreg Europa, czy też Platformy S3. Partycypacja w tych grupach pozwala na uzyskanie niezbędnego doradztwa, wymianę dobrych praktyk w ramach narzędzi opracowywania, wdrażania i oceniania strategii inteligentnych specjalizacji.

Warto podkreślić, że szerokie i konsekwentne działania Województwa Zachodniopomorskiego zostały dostrzeżone i docenione - w 2022 roku Pomorze Zachodnie otrzymało nagrodę Europejski Region Przedsiębiorczości. To nagroda przyznawana przez Europejski Komitet Regionów wraz z Komisją Europejską, za innowacyjne i zrównoważone strategie wspierania przedsiębiorców, promowanie cyfrowej i zielonej transformacji, pomoc w przełamywaniu kryzysu pandemii COVID-19. Otrzymanie nagrody przez region jest dowodem na szerokie spektrum podejmowanych działań i poziom współpracy między partnerami zaangażowanymi w rozwój regionalnej polityki gospodarczej.

W ramach promocji otrzymanego wyróżnienia Województwo będzie podejmowało kroki mające na celu upowszechnianie dotychczas osiągniętych rezultatów. Miedzy innymi planuje się ogłoszenie roku 2023 w regionie Rokiem Przedsiębiorczości Pomorza Zachodniego. Fakt ten będzie sprzyjał podejmowaniu dyskusji między partnerami na ważne dla regionu tematy oraz wzmacnianiu przebiegu procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Proces będzie także kontynuowany m.in. dzięki codziennemu zaangażowaniu wszystkich pracowników Centrum Inicjatyw Gospodarczych oraz przy pomocy prowadzonych w jednostce projektów. Obecnie np. CIIG realizuje projekt pn. *Pomorze Zachodnie – gdzie biznes łączy się z nauką*, finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Oś Priorytetowa I: Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne Technologie, Działanie 1.18 Tworzenie i rozbudowa regionalnego systemu innowacji (Decyzja o dofinansowaniu nr RPZP.01.18.00-32-B001/20-00).

W okresie programowania 2021-2027 planuje się także zintensyfikowanie działalności Forum Innowacji Pomorza Zachodniego. Jego głównym celem jest organizacja spotkań niezależnego komitetu doradczego, np. m.in. w formie paneli dyskusyjnych czy śniadań biznesowych. Spotkania mają charakter zamknięty, uczestniczą w nich przedstawiciele świata biznesu, reprezentujący w głównej mierze wybrane branże z zakresu inteligentnych specjalizacji, przedstawiciele świata nauki z zachodniopomorskich uczelni oraz przedstawiciele urzędu.

Poruszane tematy dotyczą m.in. rozwoju i zarządzania inteligentnymi specjalizacjami Pomorza Zachodniego, kooperacji w ramach działalności naukowej i profesjonalnej, doskonalenia procesu przedsiębiorczego odkrywania, zarządzania procesem ewaluacji oraz kreowanie nowych obszarów rozwoju w ramach specjalizacji. Spotkania mają charakter inspirującej debaty, prowadzone są często przez moderatora zapewniającego uczestnikom świeże spojrzenie na omawiane sprawy, który pobudza interakcje i jednocześnie podąża za ustalonym celem spotkania. Celem tych spotkań jest lepsze zrozumienie potrzeb przedsiębiorców stających przed wyzwaniem wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz ukierunkowanie polityki innowacyjnej w regionie i koncentracja na wybranych obszarach gospodarki.

Cykl wydarzeń Forum Innowacji będzie poświęcony upowszechnianiu nowatorskich badań naukowych, innowacyjnych technologii i przedsiębiorczości w regionie w kontekście potencjalnych kierunków rozwoju. Te cykliczne spotkania mają sprzyjać tworzeniu trwałych relacji między przedsiębiorcami, światem nauki a przedstawicielami samorządu. Dzięki organizacji spotkań ekspertów w ramach poszczególnych grup roboczych możliwa będzie obiektywna ocena rozwoju sektora MŚP i współpracy ze światem nauki w optyce funkcjonowania inteligentnych specjalizacji.

Intensyfikacja działań Forum jest związana m.in. z aktualizacją regionalnych inteligentnych specjalizacji, co skutkować będzie optymalizacją liczby specjalizacji, nie zaś ich zakresu. Mniejsza liczba specjalizacji pozwoli skuteczniej zarządzać dedykowanymi im Grupami Roboczymi.

W ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania są organizowane spotkania 6 Grup Roboczych ds. inteligentnych specjalizacji i 1 Zespołu ds. innowacji. Celem spotkań jest dyfuzja wiedzy, ukierunkowanie polityki innowacyjnej w regionie i koncentracja na obszarach gospodarki z zakresu inteligentnych specjalizacji. W skład zespołów wchodzi przedstawiciele świata nauki, biznesu i instytucji otoczenia biznesu oraz reprezentantów Zamawiającego; każda grupa składa się z 15 ekspertów.

6 Grup Roboczych ds. inteligentnych specjalizacji:

- G1 – Technologie i usługi przyszłości -15 ekspertów
- G2 – Inteligentne metody wytwarzania wyrobów i maszyn – 15 ekspertów
- G3 – Produkty chemiczne dla zrównoważonego rozwoju – 15 ekspertów
- G4 – Przetwórstwo naturalne nowej generacji – 15 ekspertów
- G5 – Niebieska gospodarka i zielony transport – 15 ekspertów
- G6 – Turystyka i jakość życia – 15 ekspertów

Zadanie: Koncentracja pa podstawowej osi RIS3 WZ, wspieranie obszarów inteligentnych specjalizacji w regionie.

Zespół do spraw innowacji: Z1- ciało doradcze ds. regionalnej strategii innowacji – 15 ekspertów

Zadanie: nadzór i monitoring działań pro innowacyjnych na szczeblu regionalnym, wzrost poziomu innowacyjności regionu do roku 2030, dyfuzja wiedzy w ekosystemie innowacji.

Do zadań powołanych grup należy m.in. zgłębianie potencjału inteligentnych specjalizacji oraz kontynuację prac w zakresie identyfikacji nowych obszarów IS, formułowanie dokumentów kierunkowych, uszczegóławiających obszary inteligentnej specjalizacji, w tym m.in. priorytetowych kierunków badań w ramach obszarów inteligentnej specjalizacji, weryfikację trafności wyboru obszarów inteligentnej specjalizacji i kierunków prac badawczych, udział w formułowaniu zasad i warunków wsparcia specyficznych dla obszarów inteligentnej specjalizacji regionu, uszczegółowienie zakresu informacji gromadzonych przez system monitorowania RIS, wspomaganie prac Instytucji Zarządzającej RIS w zakresie oceny bieżącej realizacji Strategii oraz konsultowanie planu ewaluacji RIS.

Komunikacja PPO jest w formie RAPORTU umieszczonego na stronie www Urzędu Marszałkowskiego, który zawiera następujące informacje: numer, nazwę i skład Grupy Roboczej/ Zespołu, termin, cel spotkania, opis, wnioski, rekomendacje, komentarz ekspercki zawierający syntetyczne podsumowanie całości wydarzenia i analityczne wnioski, listy obecności, dokumentacja fotograficzna; prezentacja ze spotkania. Harmonogram organizacji spotkań jest cykliczny i trwa cały rok do listopada 2023 (z wyłączeniem lipca i sierpnia). Każda grupa będzie spotykać się max. 2 razy w miesiącu co pół roku (2 spotkania na grupę), a Zespół ds. innowacji 3 razy w ciągu całego cyklu spotkań według następującego harmonogramu:

Z1	G1	G2	G3	G4	G5	G6
23.11.2022	14.12.2022	25.01.2023	08.02.2023	08.03.2023	22.03.2023	12.04.2023
26.04.2023	10.05.2023	24.05.2023	14.06.2023	20.09.2023	04.10.2023	25.10.2023
22.11.2023						

Dodatkowo do zadań powołanych Grup roboczych i Zespołu należeć będzie bieżące konsultowanie spraw z zakresu inteligentnych specjalizacji i innowacji w regionie i ciągła współpraca z wydziałem Urzędu Marszałkowskiego.

Kluczowe dla transformacji cyfrowej będą działania ukazujące możliwości i potencjał regionu w obszarze IS, w tym celu planuje się kontynuację projektu grantowego dla naukowców, którego celem będzie testowanie i weryfikacja pomysłów, technologii i rozwiązań, których wdrożenie w przyszłości zwiększy zdolności przedsiębiorstw z sektora MŚP w województwie zachodniopomorskim.

Działania realizowane w ramach przyszłych działań docelowo mają sprzyjać podniesieniu poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu województwa zachodniopomorskiego, dzięki wykorzystaniu potencjału inteligentnych specjalizacji, w szczególności poprzez zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw. W tym celu będą zorganizowane: warsztaty, wyjazdy studyjne, kursy, pogłębione badania dotyczące innowacyjności przedsiębiorstw w regionie. Wszystkie działania będą planowane i realizowane przy udziale interesariuszy Forum Innowacji.

Dzięki zaplanowanej strukturze grup i działań zostanie zapewnione kompleksowe wsparcie w zakresie promowania innowacyjnych rozwiązań, ewolucji sektora nauki i transformacji przemysłu; planowane działania będą nosiły znamiona „projektu łączonego” – skierowanego jednocześnie do różnych grup odbiorców, zapewniając korzyści wszystkim aktorom procesów innowacyjnych.

Interesariusze Forum Innowacji poprzez udział w warsztatach, szkoleniach i wyjazdach studyjnych podniosą swoje kwalifikacje, zdobędą nowe umiejętności, nastąpi też wymiana doświadczeń. Będzie możliwe lepsze zarządzanie rozwojem naukowo – technologicznym, nastąpi zacieśnienie współpracy strategicznej przedsiębiorców z sektorem B+R. Umocni to proces przedsiębiorczego odkrywania i implementacji inteligentnych specjalizacji w regionie.

Wymiana indywidualnych doświadczeń pomiędzy uczestnikami Forum Innowacji i umożliwienie zachowania ciągłości wydarzeń pozytywnie wpłynie na identyfikację priorytetów w regionie, a powstałe sieci powinny skutecznie wesprzeć proces przedsiębiorczego odkrywania. Z kolei zaplanowane wyjazdy studyjne pozwolą na poznanie nowych rozwiązań, technologii oraz zaczerpnięcie know-how z innych regionów i skuteczne wdrożenie na Pomorzu Zachodnim.

Komplementarność zadań w planowanych działaniach powinna pozytywnie wpłynąć na zaspokojenie wcześniej zidentyfikowanych potrzeb interesariuszy działających w obrębie inteligentnych specjalizacji a przez to ukierunkować politykę innowacyjną regionu na najbardziej perspektywiczne obszary gospodarcze.

6. Działania na rzecz zarządzania transformacją przemysłową

Przykładowe działania opisane w [Raportcie z wypełnienia warunkowości Celu Polityki 1](#), ale również ich kontekst, wynikają z głównego kierunku i szerszego kontekstu działań Zarządu Województwa na rzecz zarządzania transformacją przemysłową określonego w drugim celu strategicznym [Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030](#). Dotyczy on rozwoju gospodarczego Pomorza Zachodniego (strony 35-47) oraz wskazuje obrany kurs przeobrażania gospodarki w stronę regionu opartego na wiedzy i innowacjach.

Dokumentem rozwijającym te założenia jest [Polityka Gospodarcza Województwa Zachodniopomorskiego \(PG\)](#) pełniąca rolę drogowskazu wyznaczającego główne kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Jej funkcją jest, świadome oddziaływanie Samorządu oraz jego otoczenia na gospodarkę, jej dynamikę oraz strukturę, a także na zewnętrzne relacje. Wpływ na kształt Polityki Gospodarczej Pomorza Zachodniego miały światowe przeobrażenia ekonomiczne oraz zmieniające się postrzeganie regionu, który dziś aspiruje do bycia traktowanym jako inkubator nowoczesnych przemian i miejsce kreowania wiedzy.

Tak stawiane wymagania wymuszają konieczność wypracowania mechanizmu, będącego siłą napędową lokalnych zmian oraz odpowiedzią na światowe przeobrażenia i trendy. Tu rolę drogowskazu pełni [Regionalna Strategia Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego 2030 \(RIS3 WZ\)](#), stanowiąca element dopełnienia i doskonalenia polityki gospodarczej w obszarze innowacyjności. Z jednej strony jest narzędziem efektywnego systemu tworzenia i utrzymania synergii najbardziej kluczowych czynników wpływających na wzrost ekonomiczny i rozwój społeczny regionu – nauki, techniki i kształcenia. Z drugiej zaś jest traktowana jako narzędzie wspomagające rozwiązywanie problemów gospodarczych, społecznych, ekologicznych, klimatycznych, czy energetycznych.

Wyżej wymienione dokumenty odwołują się m.in. do założeń opartych na postępie, ekologii i edukacji ujętych w *Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030* Organizacji Narodów Zjednoczonych, *Europejskim Zielonym Ładzie*, *Europejskiej Agendzie Cyfrowej* i *Programie Cyfrowa Europa*. Ponadto odpowiadają na globalne wyzwania, które oddziałują, a nawet determinują regionalne priorytety. Stąd w dokumencie wskazano kluczowe obszary działań interwencji, które mają największy wpływ na gospodarkę regionu, wykazują największy potencjał rozwojowy oraz dynamikę zmian.

Kluczową gałęzią zachodniopomorskiej gospodarki jest szeroko rozumiana gospodarka morska. W wyniku przekształceń organizacyjnych i nowych inwestycji w infrastrukturę coraz intensywniej rozwijany jest przemysł metalowy związany z wodą, w tym dotyczący realizacji specjalistycznych konstrukcji wielkogabarytowych. W regionie rozwija się działalność stoczniowa, rosnący zaś popyt na usługi w zakresie budowy i remontów statków współgra z instrumentami wsparcia wprowadzanymi na poziomie kraju oraz regionu, określonymi m.in. w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. W dziedzinie eksploatacji jednostek pływających liderem na skalę europejską jest posiadająca ponad 60 statków szczecińska Polska Żegluga Morska. Łącznie w województwie zarejestrowanych jest blisko 100 jednostek o nośności blisko 2,5 mln DWT. Region skupia ponad 80% potencjału ilościowego i niemal 90% tonażowego morskiej floty transportowej Polski. Łączne obroty ładunkowe w portach regionu stanowią blisko 1/3 całości obrotów w kraju, co więcej Port morski w Świnoujściu zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem międzynarodowego ruchu pasażerskiego z udziałem na poziomie kraju równym 62,2%. Bezpośrednio, nie licząc dalszych kooperantów, przy pracy związanej z gospodarką morską w województwie zachodniopomorskim zatrudnionych jest prawie 25 tys. osób.

Nie mniej jednak szeroko rozumiany sektor morski stanowi dobry przykład wyzwań, z jakimi muszą się mierzyć zachodniopomorskie przedsiębiorstwa w związku z rewolucją gospodarczą oraz rosnącymi wymaganiami środowiskowymi. Sektor ten jest jednym z kluczowych motorów wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w regionie. W związku z tym Pomorze Zachodnie intensywnie wdraża i promuje ideę Przemysłu 4.0 przetransponowaną odpowiednio na potrzeby regionu i funkcjonująca pod pojęciem Shipping 4.0, gdzie digitalizacja i automatyzacja procesów, budowa oraz eksploatacja autonomicznych i bezzałogowych statków to tylko niektóre z proponowanych kierunków rozwoju. Transformacja przemysłowa w ramach koncepcji Shippingu 4.0 pozwoli zachodniopomorskiemu sektorowi morskemu nie tylko wdrożyć innowacyjne rozwiązania ale także realnie zmniejszyć koszty i podnieść konkurencyjność przedsiębiorstw.

Wiele wskaźników charakteryzujących poziom rozwaju społeczeństwa informacyjnego przyjmuje w województwie jedne z wyższych wartości w kraju. Wysokie są odsetki przedsiębiorstw korzystających z komputerów jak i tych posiadających dostęp do Internetu. Z drugiej strony w regionie ciągle występuje zagrożenie wykluczeniem cyfrowym (a w następstwie wykluczeniem społecznym), w szczególności na terenach wiejskich, wśród osób starszych i bezrobotnych. Nie wystarczające są też umiejętności posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi przez nauczycieli przedmiotowych na wszystkich poziomach kształcenia. W związku z tym kolejnym z kluczowych wyzwań stojących przed Władzami Samorządowymi jest utrzymanie wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym niwelowaniu różnic pomiędzy poszczególnymi regionami. Przedstawiciele samorządu nie tylko powinni szeroko upowszechniać koncepcję cyfrowej transformacji oraz Przemysłu 4.0 ale również wykorzystywać rozwiązania, które one oferują. Zaangażowanie i współpraca władz lokalnych w takie działania jak otwieranie cyfrowych zasobów publicznych czy rozwój e-administracji z pewnością ułatwią i przyspieszą te procesy⁵.

Jednym z założeń Europejskiego Zielonego Ładu jest szybkie wycofywanie się z węgla i rozwój OZE. Województwo dysponuje ogromnym potencjałem w obszarze produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Pomorze Zachodnie jest krajowym liderem w produkcji energii odnawialnej. To tutaj powstają niemal wszystkie komponenty do farm wiatrowych.

Wg danych URE na dzień 30 czerwca 2021 r. instalacje produkujące energię elektryczną z OZE (moc instalacji powyżej 50 kW) na Pomorzu Zachodnim posiadają łącznie 1 988,7 MW mocy zainstalowanej, co stanowi 18,8% mocy zainstalowanej w kraju. Zapewnia to województwu pozycję lidera w Polsce. Wśród instalacji OZE dominuje energetyka wiatrowa z mocą zainstalowaną 1 732,9 MW, co stanowi 1/4 mocy zainstalowanej w energetyce wiatrowej w kraju. Charakterystyczną cechą województwa zachodniopomorskiego jest lokalizacja dużych i bardzo dużych farm wiatrowych. Liderami w zakresie energetyki odnawialnej są powiaty, w których wykorzystano sprzyjające warunki do rozwoju energetyki wiatrowej.

Od lat Samorząd konsekwentnie prowadzi działania w zakresie odnawialnych źródeł energii. Przeprowadzono szereg konkursów na działania związane ze zwiększeniem wykorzystania OZE, modernizacją energetyczną budynków mieszkaniowych i obiektów użyteczności publicznych, rozwojem kogeneracyjnych źródeł energii. Władze regionu wspierają rozwój energetyki odnawialnej poprzez dofinansowanie farm fotowoltaicznych, pomp ciepła i instalacji wykorzystujących biomasę. Zalecane jest zwiększanie upraw roślin przeznaczonych na cele energetyczne i na biomasę oraz wspieranie wytwarzania energii z biomasy i biogazu. Promowane również będą zeroemisyjne technologie wykorzystujące tzw. zielony wodór jako paliwo pochodzące z energii elektrycznej z OZE.

⁵ Szczegółowe przykłady działań w tym zakresie znajdują się w Raporcie z wypełnienia przez Województwo Zachodniopomorskie warunku podstawowego Celu Polityki 1, grudzień 2020, strona 97-100.

Udana transformacja gospodarcza stanowi klucz do rozwoju województwa. Pomorze Zachodnie zachęca zatem do wprowadzania zmian technologicznych, motywuje do tworzenia i implementowania technologii, które redukują zanieczyszczenia, zużywają mniej energii i zasobów. Rozwój technologii cyfrowych to sposób na zmniejszenie wpływu człowieka na środowisko i idealne narzędzie zielonej transformacji.

Przejście na gospodarkę neutralną dla klimatu stanowi jeden z kluczowych procesów zmian zachodzących na Pomorzu Zachodnim. Zielona transformacja regionu uwzględniać będzie zarówno ograniczenie zużycia zasobów naturalnych, jak również zmniejszenie produkcji odpadów. Przyczynia się to w znacznym stopniu do zmniejszenia negatywnego wpływu systemu gospodarczego na środowisko naturalne. Osiągnięcie neutralności klimatycznej będzie wymagało wielu zmian i inwestycji w obszarze energii, budynków, przemysłu i mobilności. Podjęto już działania w tym kierunku, które będą kontynuowane w trosce o dobrostan mieszkańców i przyszłych pokoleń⁶.

Proces transformacji przemysłowej w regionie nie może obejść się bez zapewnienia odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do wymagań zmieniającej się gospodarki. Jedną z pierwszorzędnych kwestii jest wsparcie edukacji nastawionej na potrzeby gospodarki. Trwały rozwój Pomorza Zachodniego oparty jest w głównej mierze o zasoby lokalne.

Szybko zmieniający się świat oraz różnorodność potrzeb dzisiejszej gospodarki i społeczeństwa wymusza konieczność reagowania na system kształcenia w szkołach wyższych. Zachodniopomorskie uczelnie wykazują coraz większą otwartość na potrzeby rynku pracy oraz poszerzają lub dostosowują swoją ofertę dydaktyczną do oczekiwań studentów oraz stawianych im wymagań zawodowych.

Szeroki kontekst przyjętych działań wspierających transformację przemysłową na Pomorzu Zachodnim dostępny jest w pełnej wersji raportu http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/raport_cp1_wzp.pdf (str. 90-104).

⁶ Szczegółowe przykłady działań w tym zakresie znajdują się w Raporcie z wypełnienia przez Województwo Zachodniopomorskie warunku podstawowego Celu Polityki 1, grudzień 2020, strona 101-107

7. Środki na rzecz współpracy międzynarodowej

Celem priorytetowym w zakresie polityki współpracy międzyregionalnej i zagranicznej jest budowa pozycji Pomorza Zachodniego jako województwa o silnych powiązaniach prowadzących do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności. Ten priorytet się nie zmienia i będzie konsekwentnie realizowany przez Urząd Marszałkowski.

Obszary priorytetowe S3 2021-2027 sukcesywnie wpisują się w przyjęte przez Sejmik Województwa, *Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Zachodniopomorskiego*⁷ i są potwierdzone przez zapisy Polityki Gospodarczej Województwa Zachodniopomorskiego⁸, dokumentu, którego dopełnieniem jest RIS3⁹.

Chcąc dalej skutecznie rozwijać sieci współpracy oraz wymiany dobrych praktyk samorząd konsekwentnie angażuje się (i nadal planuje) w realizację projektów międzynarodowych, szczególnie tych umożliwiających wprowadzenie innowacji nietechnologicznych w różnych sektorach gospodarki, w szczególności związanych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami. Pomorze Zachodnie priorytetowo traktować będzie nawiązywanie wielostronnych kontaktów w celu realizacji projektów i wspólnych działań z wykorzystaniem środków dostępnych w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT).

Obecnie istotnym aspektem w zakresie współpracy międzynarodowej jest dokończenie rozpoczętych projektów, a także pomyślne wdrożenie wypracowanych w nich rekomendacji i planów działań.

Współpraca międzynarodowa to dla Pomorza Zachodniego również zaangażowanie w działania projektowe podmiotów z regionu. Wiele z inicjatyw realizowanych przez różne zachodniopomorskie instytucje zasługuje na szczególne uznanie, choćby w formie promocji. Województwo planuje wspierać je również w okresie 2021-2027.

Przykładem takich działań jest chociażby cyklicznie organizowany przez Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii, *Industrial Bridge*, czyli szybkie spotkania biznesowe, oparte na formule speed dating. W jego trakcie przedstawiciele z różnych branż i sektorów przemysłu takich jak: morski i stoczniowy, stal metalowa, transport i logistyka, energia odnawialna (wpisujące się w inteligentne specjalizacje Pomorza Zachodniego) mogą poznać się, przedstawić swoją ofertę i rozpocząć współpracę biznesową lub naukową.

Urząd Marszałkowski chętnie wspiera i będzie wpierał wydarzenia, które łączą kilka projektów, podkreślając efekt synergii lub wywołując ożywioną dyskusję na temat polityki UE, czy przyszłości Regionu Morza Bałtyckiego. Dzięki projektom realizowanym przez inne podmioty mamy możliwość osiągnięcia celów strategii polityki regionalnej i zachowania ciągłości różnych relacji międzyregionalnych.

Pomorza Zachodnie nadal planuje aktywnie uczestniczyć w *Policy Learning Platform*, Programie Interreg Europa, która gwarantuje pomoc przy wsparciu wiedzą z zakresu rozwoju regionalnego, czy *Platformie S3*.

7

http://eregion.wzp.pl/sites/default/files/priorytety_wspolpracy_zagranicznej_wojewodztwa_zachodniopomorskiego.pdf

⁸ http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/polityka_gospodarcza_wz_2021_0.pdf

⁹ http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf

Najbliższa przyszłość w obszarze współpracy międzyregionalnej to m.in. operacjonalizacja nagrody Europejskiego Regionu Przedsiębiorczości, przyznanej wspólnie przez Komitet Regionów i Komisję Europejską Województwu Zachodniopomorskiemu na rok 2023, za wyróżniającą się wybitną i innowacyjną strategią przedsiębiorczości, będącą w swych działaniach elementem RIS3.

To również realizacja właśnie rozpoczętego projektu pilotażowego Komisji Europejskiej dotyczącego partnerstw na rzecz innowacji regionalnych *Partnerships for Regional Innovation - PRI*. Inicjatywa ta ma zapewnić władzom lokalnym i regionalnym w całej UE doświadczenia, kontakty, współpracę, wspólnotę interesów i wiedzę fachową, które pomogą im z powodzeniem sprostać obecnym, powszechnie występującym wyzwaniom społecznym.

Warto wspomnieć również o wieloletnim już doświadczeniu współpracy Pomorza Zachodniego w międzynarodowych sieciach międzyregionalnych takich jak: *Baltic Sea States Subregional Cooperation* (BSSSC: <https://www.bsssc.com/>) oraz Forum Parlamentów Południowego Bałtyku. Cykliczne spotkania robocze regionów, konferencje coroczne oraz trwająca w latach 2022-2023 prezydencja województwa w sieci BSSSC stwarzają okazję do ustrukturyzowanej współpracy międzynarodowej, w tym dyskusji na tematy ważne dla regionów nadbałtyckich, takich jak niebieska i zielona gospodarka, zrównoważony rozwój, czy potencjał regionu na arenie międzynarodowej. Zaangażowanie regionu w ramach sieci daje możliwości do nawiązywania kontaktów gospodarczych i naukowych, realizacji pilotażowych projektów międzynarodowych oraz współpracy eksperckiej w różnych dziedzinach. Współpraca będzie kontynuowana w perspektywie finansowej 2021-2027.

Pomorze Zachodnie planuje również przystąpić do [ERRIN - European Regions Research and Innovation Network](#) i aktywnie korzystać z tamtejszych projektów. Członkostwo w platformie będzie w głównej mierze nastawione na zwiększanie regionalnych zdolności badawczych i innowacyjnych oraz dalsze rozwijanie zachodniopomorskiego ekosystemu badań i innowacji.

W ramach nowej perspektywy planuje się intensyfikację projektów na płaszczyźnie wzmocnienia współpracy sektora nauki i gospodarki w obszarze badań, rozwoju i innowacji. Realizowane poszczególne zadania samorządu mają również na celu dalszą promocję instrumentów wspierających prowadzenie działalności inwestycyjnej zachodniopomorskich przedsiębiorstw poza granicami kraju.

OBSZARY ZAINTERESOWANIA POMORZA ZACHODNIEGO W PERSPEKTYWIE 2021-2027

Wraz z dynamicznym rozwojem i nowymi wyzwaniami stawianymi przed państwami basenu Morza Bałtyckiego, Pomorze Zachodnie zakłada aktywną realizację priorytetów i celów programów Interreg. Szczególne znaczenie należy przypisać procesom, które będą zmierzały do efektywnego wzmocnienia zdolności instytucjonalnych, rozwijania struktur organizacyjnych i nabywania niezbędnego doświadczenia. Działania te będą miały szczególne znaczenie dla rzeczywistego rozwoju regionu Pomorza Zachodniego.

Skutecznemu wdrażaniu strategii innowacji służą między innymi działania na rzecz rozwoju współpracy z innymi regionami znajdującymi się w kraju, na terenie Unii Europejskiej, a także poza nią. Z uwagi na wyjątkowe położenie geograficzne Pomorza Zachodniego, jego kluczowymi partnerami są przede wszystkim regiony przygraniczne Niemiec oraz państwa basenu Morza Bałtyckiego. Zaplanowane działania dotyczą trzech z sześciu nowych specjalizacji tj. Technologii i usług przyszłości, Niebieskiej Gospodarki i Zielonego Transportu, Turystyki i Jakości Życia. W przypadku trzech pozostałych specjalizacji Województwo przede wszystkim będzie wspierać swoich regionalnych partnerów, a także zachęcać ich do internacjonalizacji i rozwoju współpracy z podmiotami spoza Polski.

Niewątpliwym atutem państw basenu Morza Bałtyckiego jest dostęp do zbiorników wodnych, zarówno morskich, jak i śródlądowych. Pomorze Zachodnie posiada ogromny potencjał do rozwoju innowacyjnej gospodarki wodnej. Priorytetowe znaczenie w tym zakresie będzie miała współpraca w ramach programu Interreg, polegająca na skutecznej wymianie informacji i sprawdzonych rozwiązań w zakresie rozsądnego korzystania z dostępnych zasobów.

Pomorze Zachodnie świadome jest także potrzeby rozwoju i aktywnego wspierania przyszłych zmian w zakresie zmniejszania zużycia energii. Planowane działania będą miały szczególne znaczenie dla rozwoju znaczenia innowacji ekologicznych oraz podnoszenia świadomości społeczeństwa w tym zakresie. Dostarczane narzędzia wsparcia będą kluczowe do eliminowania negatywnego oddziaływania gospodarki na środowisko naturalne i dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej.

Umiejętnościami szczególnie pożądanymi w innowacyjnej gospodarce są kreatywność i wychodzenie poza utarte schematy. Predyspozycje te będą kreować niezwykle pożądaną zdolność szybkiego przystosowania się do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, a także pozwolą na skuteczne rozwiązywanie nowo powstałych problemów. Wsparcie Województwa tym obszarze zapewni rozwój innowacyjnych pomysłów, technologii i usług przyszłości.

Priorytetem, który ma wyjątkowe znaczenie dla Pomorza Zachodniego jest współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej, poprzez wzmacnianie zdolności innowacyjnych i rozwijania umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości. Obecnie państwa Europy Środkowej na swoich terenach wdrażają i rozwijają inteligentne specjalizacje w bardzo zróżnicowany sposób. Na tym etapie podejmowanych prac, szczególnie ważna będzie współpraca i transfer posiadanej wiedzy i technologii.

Dzięki szerokiemu wykorzystaniu środków dostępnych w ramach programów Interreg, Horyzont Europa, Kreatywna Europa czy Instrumentu Wsparcia Projektów Rady Państw Morza Bałtyckiego Województwo budować będzie dobre relacje i kształtować pozytywną atmosferę dla wymiany doświadczeń z innymi regionami za granicą w celu zapewnienie efektywnego rozwoju gospodarczego.

Współpraca regionów przyniesie wymierne korzyści dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, a także znaczącą poprawę trwałości i konkurencyjności na wciąż rozwijającym się rynku. Współdziałanie pomiędzy partnerami projektów Interreg aktywnie przyczyni się do podniesienia zdolności innowacyjnych w regionie, poszerzenia wiedzy i rozwijania niezbędnych umiejętności z zakresu inteligentnych specjalizacji i umiejętności cyfrowych. Zwiększanie poziomu innowacji i internacjonalizacji podmiotów lokalnych daje możliwość do czerpania korzyści przez społeczeństwo, przedsiębiorstwa, instytucje okołobiznesowe i publiczne.

Zgodnie z założeniem aktywizacji transgranicznych potencjałów innowacyjności, Pomorze Zachodnie dba o ciągły rozwój i zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii. Dynamicznie zmieniająca się rzeczywistość oraz duża konkurencyjność zmusza zarówno gospodarkę, jak i przedsiębiorców do stałego rozwoju i wprowadzania innowacji. Taka forma postępu wymaga uwzględnienia aktualnych danych, które stanowią podstawę właściwego ukierunkowania działań. Wsparcie Pomorza Zachodniego polegać będzie między innymi na zapewnieniu niezbędnych informacji dotyczących możliwości finansowania działań (prowadzenie punktów kontaktowych programów Interreg), promocji projektów oraz uwzględnianiu ich rezultatów w polityce regionalnej.

W zakresie polityki współpracy międzyregionalnej i zagranicznej działania samorządu do roku 2030 są ukierunkowane na wzmocnienie pozycji Województwa Zachodniopomorskiego w układach transgranicznych i międzyregionalnych oraz sformułowanie „idei bałtyckiej”, która będzie

uwzględniana w polityce kraju z korzyścią dla regionu, a realizowane zadania będą stanowić doskonałe wsparcie dla obszarów ekosystemów innowacji Pomorza Zachodniego.

Przykłady projektów z bezpośrednim udziałem Województwa

INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2021- 2027

- W trakcie oceny jest projekt *BalticGoesGreen* (BALTIC regions GOEing green), który analizować będzie kwestie czystej energii w transporcie i mobilności na poziomie regionalnym. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz redukcja zanieczyszczeń jest to jednym z najważniejszych celów europejskiej polityki transportowej. W ramach projektu stworzone zostaną ramy dla transformacji istniejącej infrastruktury dla czystych paliw. Dzięki podejściu opartemu na współpracy wielopoziomowej i międzysektorowej, opracowane zostaną regionalne mapy drogowo (plany działań) dla wdrożenia czystych paliw, które będą sprzyjać rozwojowi pojazdów o zerowej emisji i związanej z nimi publicznie dostępnej infrastruktury. Stworzona zostanie również sieć dostawców usług transportowych i mobilności oraz podmiotów lokalnych działających w tym sektorze. W ramach działań pilotażowych Województwo wraz ZMPS-Ś analizować będzie możliwości magazynowania i dostawy wodoru w Szczecinie.

Nowa specjalizacja: Niebieska Gospodarka i Zielony Transport

- W ramach współpracy z partnerami z Niemiec, Polski, Litwy oraz Estonii przygotowywany jest projekt wsparcia firm z sektora kultury i przemysłów kreatywnych. Małe i średnie firmy działające w tym obszarze stanęły przed nowymi wyzwaniami będące efektem trwającej pandemii. Projekt będzie wspierać najbardziej wrażliwe grupy sektora (jako kluczowego dostawcę usług na regionalnym, transgranicznym i transnarodowym poziomie), ze szczególnym uwzględnieniem młodych i początkujących przedsiębiorców na obszarach wiejskich Regionu Morza Bałtyckiego. Firmy sektora kultury i przemysłów kreatywnych mają szczególne znaczenie dla rozwoju serwicyzacji, czyli tworzenie źródeł przychodów opartych na usługach, a nie wyłącznie na produktach, tak aby zmniejszyć zależność od produktów i skupić się raczej na świadczeniu usług zrównoważonych.

Nowa specjalizacja: Technologie i usługi przyszłości

INTERREG EUROPA 2021- 2027

- W trakcie oceny znajduje się projekt mający na celu promowanie integracji na rynku pracy obywateli spoza UE, tak aby lepiej uwzględniać aspekty promocji przedsiębiorczości i rozwoju umiejętności (uczenie się przez całe życie). Projekt jest uzupełnieniem działań zapoczątkowanych w poprzedniej perspektywie w ramach projektu *Arrival Regions* finansowanego w ramach programu Interreg Europa Środkowa 2014-2020.
- Województwo planuje również kontynuować działania zapoczątkowane w poprzedniej perspektywie w ramach projektu *GRESS (GREen Startup Support)* oraz *iEER (Boosting innovative Entrepreneurial Ecosystem in Regions for young entrepreneurs)*, które dedykowane są rozwojowi lokalnego ekosystemu przedsiębiorczości. Nowe projekty przygotowane zostaną w 4 obszarach: Age tech for Silver Economy, Succession, Social innovation, Green and Blue Economy. Obecnie trwają rozmowy nad źródłem finansowania projektów, które będą częściowo finansowane z programu Horyzont Europa i częściowo z Interreg Europa.

Nowa specjalizacja: Technologie i usługi przyszłości, Turystyka i Jakość Życia

INTERREG EUROPA ŚRODKOWA 2021- 2027

- W trakcie oceny znajduje się projekt przygotowany w ramach Programu Interreg Europa Środkowa 2021-2027 dotyczący wykorzystania potencjału sektora kultury i przemysłów kreatywnych w zakresie transferu technologii i transferu innowacji w trzech kluczowych obszarach życia codziennego: ochrona zdrowia, energia i mobilność (sektory HEM). W ramach projektu *CreativeMove2030* partnerzy zbiorą dobre praktyki (innowacyjne rozwiązania) w sektorach ochrony zdrowia, energii i mobilności z co najmniej sześciu krajów Europy Środkowej. Następnie ocenią je pod względem wkładu w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju, wykorzystania potencjału przemysłów kreatywnych, skuteczności, efektywności oraz solidności. Stworzone zostanie międzysektorowe narzędzie służące przedstawicielom MŚP, planistom regionalnym, decydentom, interesariuszom sektora kultury i przemysłów kreatywnych do rozwoju kreatywnych innowacji w sektorach HEM. W fazie pilotażowej 100 podmiotów (MŚP, startupy, freelancerzy) otrzyma możliwość przedstawiania swoich pomysłów do opinii eksperckiej. 15 najlepszych rozwiązań w zakresie produktu/usługi/modelu biznesowego/procesu będzie rozwijanych w multidyscyplinarnych zespołach. Aby następnie znaleźć się na mapie tzw. "Latarni Przemysłu 5.0".
Nowa specjalizacja: Technologie i usługi przyszłości
- W trakcie przygotowania jest projekt dotyczący nowych metod aktywizacji potencjału młodzieży i młodych dorosłych jako czynnika zwiększającego ich przywiązanie do regionu. Działania te mają na celu zapobieżenie dalszej migracji wysoce utalentowanych osób, a tym samym utrzymanie konkurencyjności regionu. Istotą projektu ma być tworzenie i rozbudowa struktur wspierających na obszarach wiejskich oraz ukierunkowana rozbudowa regionalnej atrakcyjności tych instytucji, które znajdują się w Szczecinie, poprzez wykorzystanie narzędzi cyfrowych i prezentacji na miejscu. W tym celu w trakcie trwania projektu zostaną wykorzystane różne formaty imprez i konkursów, takie jak tematyczne wyzwania wideo lub TikTok, nieformalne spotkania, spotkania interaktywne typu BarCamp i wizyty studyjne. Tematyka wydarzeń będzie bezpośrednio powiązana z osiągnięciem celów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego oraz inteligentnymi specjalizacjami. W ramach promocji najbardziej przedsiębiorczych osób oferowane będzie indywidualne wsparcie w dalszym rozwoju pomysłów. W końcowej fazie projektu, wyniki te zostaną skondensowane w ponadnarodową strategię i przekazane, jako inspiracja dla innych regionów Europy Środkowej.
- W trakcie przygotowania jest projekt dotyczący popularyzacji zawodów związanych z branżą energetyczną i surowcową wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych (w wieku 18-24 lata) należących do grupy społecznej NEET (młodzież pozostająca poza sferą zatrudnienia i edukacji) oraz studentów. Podstawowym założeniem tego projektu jest sprawienie, aby badania i przemysł spotykały się ze szkołami, które z kolei muszą się spotkać ze społeczeństwem we wspólnym środowisku edukacyjnym. Poprzez ten proces, realizowany będzie cel główny projektu tj. zapewnienie młodym ludziom możliwości nabycia kompetencji i kwalifikacji, których potrzebują zarówno w życiu codziennym, jak i w przyszłej karierze zawodowej. Młodzi ludzie z regionu będą mieli okazję uczestniczyć w rocznym kursie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym. Po ukończeniu kursu, uczestnik będzie odgrywać rolę moderatora procesów innowacyjnych w odniesieniu do gospodarki o obiegu zamkniętym oraz ambasadora nowego kierunku rozwoju gospodarki regionalnej.

INTERREG POŁUDNIOWY BAŁTYK 2021- 2027

- W ramach programu Województwo realizuje dwa projekty załączkowe wspierające MŚP w internacjonalizacji i rozwoju potencjału innowacyjnego, które docelowo mają stać się projektami wdrożeniowymi. Pierwszy z nich *Baltic Sea Cycle Route* dotyczy rozwoju Bałtyckiego Szlaku Rowerowego (EuroVelo 10) poprzez wspieranie Małych i Średnich Przedsiębiorstw świadczących usługi w zakresie turystyki rowerowej. Drugi *Ecolnter* dotyczy integracji gospodarczej poprzez zwiększone wykorzystanie infrastruktury intermodalnej w obszarze Południowego Bałtyku.

Nowa specjalizacja: Turystyka i Jakość Życia, Niebieska Gospodarka i Zielony Transport

Ponadto Pomorze zachodnie planuje brać udział także w poniższych projektach:

INTERREG VI A MEKLEMBURGIA – POMORZE PRZEDNIE / BRANDENBURGIA /POLSKA 2021-2027

w ramach aktualnego programu planowana jest realizacja działań transgranicznych w zakresie:

- transgranicznego usieciowienia przedsiębiorców,
- wspólnego wzmocnienia obszaru programowania jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej i naukowej,
- silniejszego ukierunkowania współpracy na technologie przyszłości,
- rozszerzania współpracy w zakresie badań i rozwoju oraz transferu technologii i wiedzy,
- transgranicznego usieciowienia szkół wyższych,
- wykorzystania potencjału w zakresie wytwarzania, magazynowania i regionalnego wykorzystania energii odnawialnej poprzez transgraniczny transfer technologii.

HORYZONT EUROPA filar III: innowacyjna Europa

- w ramach projektu planowane jest wsparcie dla powstających i przełomowych innowacji w rozpoczynających działalność oraz małych i średnich przedsiębiorstwach, a także w spółkach o średniej kapitalizacji w ramach międzynarodowego partnerstwa.

WSPÓLNOTY WIEDZY I INNOWACJI SKUPIONE NA KULTURZE I SEKTORACH KREATYWNYCH (EIT CULTURE & CREATIVITY INDUSTRIES)

- Celem działań wspólnoty jest uwolnienie potencjału innowacyjnego sektorów i przemysłów kultury i kreatywnych (CCSI) oraz przyczynienie się do ich zrównoważonego rozwoju i odbudowy po pandemii COVID-19.
- Wspólnota Wiedzy i Innowacji EIT to partnerstwo, które łączy biznes, ośrodki badawcze i instytucje szkolnictwa wyższego w celu wspierania innowacji. EIT utworzył osiem wspólnot wiedzy i innowacji, z których każda zajmuje się konkretnym globalnym wyzwaniem, od zmiany klimatu przez zrównoważoną energię i mobilność w miastach po cyfryzację naszych społeczeństw. Uprawnienia Wspólnoty EIT: nowe pokolenie wyszkolonych przedsiębiorców i innowatorów; innowacyjne produkty i usługi, które są opracowywane i wprowadzane na rynek w zakresie green, health i deep tech; oraz powstające i skalowane startupy i przedsięwzięcia.

W nowej perspektywie Województwo wspierać będzie organizację międzynarodowych wydarzeń wspierających wdrożenie inteligentnych specjalizacji, takich jak **Baltic Business Forum** i **Międzynarodowy Kongres Kreatywny Design Plus**. Baltic Business Forum to konferencja

ekonomiczna dot. wyzwań w Regionie ABC – Adriatyk, Bałtyk, Morze Czarne. Design Plus to dwudniowy kongres skierowany do osób zainteresowanych nowoczesnymi modelami biznesowymi i dizajnem. W roku 2022 Kongres był wydarzeniem towarzyszącym Festiwalu New European Bauhaus.

Dla podniesienia konkurencyjności regionu istotna będzie także internacjonalizacja klastrów. Umieędzynarodowienie pozwoli organizacji nawiązać współpracę z zagranicznymi partnerami oraz umożliwi ulokowanym tam przedsiębiorcom zdobycie wiedzy o nowych rynkach, jak również pozyskanie nowych technologii i modeli zarządzania. Zakładane jest uwzględnienie potrzeb klastrów funkcjonujących na obszarze Pomorza Zachodniego i wzmocnienie ich potencjału poprzez udział w dedykowanych wydarzeniach.

Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego planuje kontynuować realizując działania z zakresu promocji gospodarczej, opartej w dużej mierze na rozwoju działalności eksportowej, podniesieniu poziomu konkurencyjności na rynkach zagranicznych, ekspansji na rynki zagraniczne, promocji produktów, w tym także innowacyjnych, na rynkach zagranicznych, prezentacji produktów podczas imprez targowo-wystawienniczych. W ich efekcie do tej pory zawarto szereg kontraktów eksportowych, a niektóre podmioty gospodarcze z sukcesem wkroczyły na nowe rynki zagraniczne. Jest to o tyle istotne, iż w badaniach zleconych przez urząd rekomenduje się podjęcie działań mających na celu zwiększenie zainteresowania przedsiębiorstw z Pomorza Zachodniego udziałem w zagranicznych targach branżowych. Kluczowe będzie wskazanie zweryfikowanych wydarzeń, w których udział będzie przynosił wymierne korzyści dla danego podmiotu. Stąd też rozwiązaniem może być sieciowanie przedsiębiorstw i ich wspólna oferta skierowana na rynki zagraniczne.

Dalsze spełnianie kryterium będzie jednak w dużej mierze uzależnione od dostępności krajowych i wspólnotowych środków na umieędzynarodowienie. Kontynuacja wsparcia internacjonalizacji w ramach programu regionalnego wymaga uwzględnienia odpowiednich mechanizmów, także na poziomie administracji centralnej i UE.

Trudno jest jednak, w systemie monitorowania, jednoznacznie oprzeć się na publicznym wskaźniku dotyczącym umieędzynarodowienia w obszarach strategii inteligentnej specjalizacji, czy samych innowacji. Główny Urząd Statystyczny oraz Eurostat nie prowadzi badań w tym zakresie, tym samym nie dysponuje takimi danymi w obszarze statystyki publicznej.

W związku z powyższym, w metodyce identyfikacji inteligentnych specjalizacji, Pomorze Zachodnie korzysta m.in. ze wskaźnika składowego jakim jest eksport, będący wynikiem dostarczania towarów za granicę niezależnie od sposobu wyprowadzenia z terytorium ekonomicznego kraju. Dane pochodzą z formularzy VAT7 oraz PIT4R uzyskanych z Izby Administracji Skarbowej w Szczecinie i są elementem autorskiej metodyki Województwa Zachodniopomorskiego.

Eksport jest m.in. wskaźnikiem składowym kryterium ilościowego, będącym elementem w procesie monitoringu inteligentnych specjalizacji, weryfikującym znaczenie specjalizacji w skali województwa. Jako podstawę wskaźnika przyjęto trzy wskaźniki składowe będące procentowymi udziałami liczby miejsc pracy, przychodów i eksportu w danej inteligentnej specjalizacji w odniesieniu do wartości dla całego województwa. Na tej podstawie dla każdej specjalizacji wyliczono wskaźnik syntetyczny będący średnią arytmetyczną z dwóch najkorzystniejszych (największych) wskaźników składowych. Wskaźnik ten informuje o udziale danej specjalizacji w gospodarce województwa.

Co więcej przedmiotowy układ wskaźników i obszarów monitorowania nie służy jedynie do identyfikowania inteligentnych specjalizacji regionu. Jego równie ważnym zadaniem jest skonstruowanie profilu mocnych i słabych stron każdej specjalizacji po to, by móc dla niej wskazać

zarówno optymalną ścieżkę rozwoju, gdzie motorem napędowym będą zidentyfikowane mocne strony, jak i pożądaný charakter wsparcia ze strony instytucji publicznych polegający przede wszystkim na eliminacji słabych stron.

Więcej informacji na ten temat znajduje się w projekcie inteligentnych specjalizacji w rozdziale dotyczącym systemu monitorowania specjalizacji http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/inteligentne_specjalizacje_województwa_zachodniopomorskiego_final_ak.pdf.

System monitorowania RIS3 dostępny jest pod adresem http://smart.wzp.pl/sites/default/files/pliki/ris3_wzp.pdf.